ҒАЛАБА БАЙРАМИ БИЛАН!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 90 (8330). | 9 май, 1984 йил ● | ЧОРШАНБА | ● Баҳоси 3 тийин.

МОСКВАДА УЧРАШУВ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко амалий визит билан Совет Иттифоқига келган ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВХР мудофаа министри, армия генерали Л. Цинегени 7 май куни қабул қилди.

Қардошларча дўстлик ва самимийлик муҳитида ўтган учрашув вақтида Европада вужудга келаётган ҳарбий-сиёсий вазият, шунингдек СССР билан ВХР ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари кўриб чиқилди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов иштирок этди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси В. В. Шарапов, ВХРнинг СССРдаги элчиси Ш. Райнаи ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

МУКОФОТ ТОПШИРИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко 7 майда Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Венгрия Халқ Республикасининг мудофаа министри, армия генерали Л. Цинегега Ленин орденини топширди.

Мукофотни топшириш пайтида ўртоқ К. У. Черненко нутқ сўзлади.

К. У. ЧЕРНЕНКО нутқи

Азиз ўртоқлар!

Ҳузуримизга меҳмон бўлиб келган Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Венгрия Халқ Республикасининг мудофаа министри, армия генерали ўртоқ Лайош Цинеге СССР Олий Совети Президиумининг фармонига мувофиқ Ленин ордени билан мукофотланди.

Ўртоқ Лайош Цинеге катта хизматлари ҳамда СССР Қуролли Кучлари билан Венгрия халқ армияси ўртасидаги жанговар ҳамдўстликни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ишига шахсан қўшган ҳиссаси учун, шунингдек туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан ССР Иттифоқининг шу юксак мукофотига сазовор бўлди.

Салкам 24 йилдан бери ўртоқ Л. Цинеге мудофаа министри масъулиятли лавозимида ишлаб келмоқда. Ўз социалистик ватанининг жонкуяри, интернационалист коммунист бўлган Л. Цинеге Варшава Шартномасидаги қардош иттифоқчи давлатлар ҳарбий ташкилотини янада мустаҳкамлаш йўлида кўп куч-ғайрат сарфламоқда. Иттифоқимизнинг халқлар социалистик ғалабаларини, Европада ва бутун дунёда мустаҳкам тинчлик ва хавфсизликни ҳимоя қилишни пухта равишда таъминлашдан бошқа мақсади йўқ.

Ўртоқ Цинеге, бугун мен Сизга Ленин орденини мамнуният билан топшираман.

Сизни шу мукофот билан астойдил табриклайман. Социалистик Венгриянинг бахт-саодати йўлида, СССР Қуролли Кучлари билан Венгрия халқ армияси ўртасидаги қардошларча алоқаларни, партияларимиз, мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш йўлида Сизга сиҳат-саломатлик, самарали ишингизда катта муваффақиятлар тилайман.

* * *

Жавоб нутқида ўртоқ Л. Цинеге ўз меҳнатига, Венгрия Социалистик ишчи партиясининг сиёсатини рўёбга чиқариш соҳасидаги ишига берилган юксак баҳо учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига самимий ташаккур айтди. Социализм мамлакатларининг қардошларча иттифоқи эга бўлган кучни ҳеч ким енга олмайди, деб таъкидлади министр.

Ўртоқ Л. Цинеге бу мукофотни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. У. Черненконинг қўлидан олаётганидан айниқса шод эканини уқтириб ўтди. Министр бундан буён ҳам ўзининг бутун кучини партия ишига, Венгрия ва Совет Иттифоқи Қуролли Кучлари ҳамда халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш ишига сарфлайвераман деб ишонтирди.

Сўзининг охирида ўртоқ Л. Цинеге К. У. Черненкога совет халқининг бахт-саодати йўлида, социализм ва тинчлик позицияларини мустаҳкамлаш йўлида сиҳат-саломатлик ва муваффақиятли ишлашини тилади.

Мукофот топшириш маросимида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов, ВХРнинг СССРдаги элчиси Ш. Райнаи, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси В. В. Шарапов ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

УКРАИНА—ҚОЗОҒИСТОН—ЎЗБЕКИСТОН:

ТИНЧЛИК ВА ДЎСТЛИК ВАХТАСИ

Ангрен ва Донецк кончилари, Ўзбекистон металлургия заводи ишчилари ва Павлодар ҳамда Ворошиловград металлурглари орасида минглаб километр масофа бор. Лекин улар 7 май куни тинчлик ва дўстлик вахтасида туриб, бир маромда меҳнат қилдилар. Бу вахта ядровий уруш хавфига қарши актив ҳаракат ойлиги муносабати билан ўтказилди.

Павлодар металлургларининг ташаббусини Ўзбекистон меҳнат коллективлари қизғин қўллаб-қувватладилар. Буюк Ғалабанинг 39 йиллиги арафасида улар украиналик ҳамкасблари билан бирга фахрий вахтада турдилар.

● АНГРЕН. Шу куни эрталаб Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Ангренский» кўмир разрезида қисқа митинг ўтказилди. Улуғ Ватан уруши ветеранлари, донгдор механизаторлар ва ишчи ёшлар ленинчи Коммунистик партия ва Совет давлатининг изчил тинчликсевар ташқи сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор этдилар, зарбдор меҳнатлари билан социалистик Ватан қудратини мустаҳкамлашга интилаётганликларини айтдилар.

Шундан кейин иш бошланиб кетди. Кончилардан мингдан ортиқ киши экскаваторлар, бульдозерлар, пармалаш станоклари ва улкан конвейерларни бошқарди. Барча бригадалар ўртасида энг юқори иш унумдорлигига эришиш учун мусобақа авж олиб кетди. Ленин ордени кавалери В. Лазарев, «Шахтёрлик шуҳрати» нишонларининг кавалери Л. Мирсаитов бошчилик қилаётган экипажлар ҳар қачонгидек аъло даражада ишлашди. Смена бошланганидан кейин ярим соат ўтиши биланоқ «Сортировочная» станциясидан Ангрен кўмири ортилган дастлабки темир йўл эшелони йўлга чиқди.

Смена охирида эса кончилар Донецкдаги ўз ҳамкасбларига қуйидаги мазмунда телеграмма юбордилар: «Тинчлик ва дўстлик вахтасида 18 минг тонна—пландагидан уч минг тонна кўп кўмир қазиб чиқарилди ва жўнатилди. Шу кун учун тўланадиган иш ҳақини Совет Тинчлик фондига ўтказамиз».

● БЕКОБОД. В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводи мартен цехи ишчиларини духовой оркестр «Коммунистик бригадалар марши»ни чалиб кутиб олди. Деворларга «Йўқолсин милитаризм!», «Уруш хавфининг олди олинсин!» деган сўзлар ёзилган транспарантлар илиб қўйилган. Бу ерда бўлиб ўтган митингда сўзга чиққан корхона меҳнаткашлари сулоласининг намояндалари, донгдор пўлат эритувчилар В. Тимонин, Х. Нуржаев, М. Ёдгоров, Г. Волк империализм кирдикорларига муносиб ишчи зарбаси беришга, тинчлик ишига баҳоли қудрат ҳисса қўшишга даъват этдилар. Уларга вахтани бошлаш ишониб топширилди.

Юксак легирланган пўлатни жадал эритиш мақсадида мартенлар тўлдирилди. Мана куннинг қоқ ўртасида дастлабки чўғдек металл оқиб кела бошлади. 200 тонна тайёр! Бу сўзлар яна тўрт марта такрорланди. Одатдаги кунлардагидан қарийб 1000 тонна кўп пўлат олинди. Бу пўлат сирланган идишлар цехига, прокат цехига ўтказилди. Бу цехда Ўрта Осиё қурилишлари учун арматура ясалади, пўлат эритувчилар шу куни ишлаб топилган маблағнинг ҳаммасини тинчлик фондига ўтказдилар.

(ЎзТАГ).

МАКТАБ ПАРТАСИДАН— ИШЧИЛАР СИНФИГА

Олмалиқда Тошкент область комсомол комитети, область халқ маорифи бўлими ва область ҳунар-техника таълими бошқармаси томонидан ташкил этилган область мактаблари ва ҳунар-техника билим юртлари битирувчиларининг слёти бўлиб ўтди.

Слётда 700 га яқин аълочи ўқувчилар, уларнинг мураббийлари, халқ маорифи шаҳар ва район бўлимларининг бошлиқлари, мактаб ва ҳунар-техника билим юртлари директорлари иштирок этдилар.

Тошкент область комсомол комитетининг биринчи секретари М. М. Маҳмудов слётни очди.

Мактаб ва ҳунар-техника билим юртларининг битирувчиларига қарата мурожаат қабул қилинди. Унда жумладан халқ ва партия ишига муносиб ҳиссангизни қўшинг, мамлакатга фойда келтиринг, ҳаётда ўз ўрнингизни топа билинг, дейилади.

Слётда Тошкент область ижроия комитети раисининг ўринбосари Г. Б. Йўлдошева иштирок этди.

ҚАҲРАМОН ХАЛҚ, ҚАҲРАМОН АРМИЯ

Генерал-лейтенант Б. И. ДУХОВ.

Бутун совет халқи буюк Ғалаба кунини КПСС Марказий Комитетининг апрель (1984 йил) Пленуми ва СССР Олий Совети ўн биринчи чақириқ биринчи сессияси қарорларидан илҳомланиб, юксак сиёсий ва меҳнат активлиги руҳида кутиб олмоқда. Меҳнаткашлар, армия ва флот жангчилари партиянинг социалистик жамиятни янада мустаҳкамлашга қаратилган ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан қўллаб қувватламоқдалар.

Фашистлар Германияси устидан қозонилган Ғалабанинг оламшумул тарихий аҳамияти йилдан йилга ёрқин намоён бўлаётир. У совет ижтимоий ва давлат тузумининг социалистик экономика ва марксча-ленинча идеологиянинг, жамиятимиз маънавий-сиёсий бирлиги ва СССР халқлари бузилмас дўстлигининг устунлигини, енгилмас куч-қудратини яққол кўрсатиб турибди. Совет кишилари, бутун прогрессив инсоният жонажон Ватанимиз, жаҳон социализм системаси ва халқаро коммунистик, ишчилар ва миллий-озодлик ҳаракатининг бугунги равнақида буюк Ғалабанинг ҳаётбахш таъсирини ҳис этмоқдалар.

Фашистлар Германияси бошлаган босқинчилик уруши Ватанимиз тарихидаги энг оғир уруш бўлди. У фақатгина қуролли кучлар тўқнашуви эмас, балки икки қарама-қарши ижтимоий системанинг муросасиз қонли кураши эди. Қизил Армия империализмнинг асосий кучлари билан бўлган жангда Улуғ Октябрь ишини, социализмни, халқлар озодлиги ва мустақиллигини, кишилик тараққиётини фашизм ҳалокатидан сақлаб қолди.

Ғалаба сари оғир ва узоқ қонли йўл босиб ўтилди. Гитлер Германияси беқиёс ҳарбий техникага, бутун Ғарбий Европанинг иқтисодий қудратига таянган ҳолда ҳужум бошлади. Гитлер тиш-тирноғигача қуролланган 190 та дивизияни, 3,5 миллион солдат ва офицер, 4.300 танк, 4.950 қирувчи самолёт, 47 мингдан ортиқ тўп ва миномётни СССРга қарши жангга ташлади. Фашистлар армияси ана шундай куч билан Ватанимиз чегараларидан ўтиб, анча ичкарига кириб келди.

Урушнинг биринчи кунлариданоқ ўта ноқулай шароитга қарамасдан, совет қўшинлари жанговар мардлик ва жасорат кўрсатиб, ҳарбий етуклик, қисмларнинг ташкилотчилик, сиёсий ва техникавий асосларини, шахсий составини жангга тайёрлаш ва тарбиялаш методларини янада мустаҳкамладилар. Қўшинларимиз чегара жангларида душманнинг ҳужумкор шиддатини, сараланган дивизияларини, зарбдор группировкаларини ҳолдан тойдирдилар. Ҳар бир қарич совет ери учун қаттиқ ҳимоя жанглари олиб борилди. Қаҳрамон қалъа — Брест, Ровно, Лиепае, Перемишль учун жангларда фашистлар жуда катта талафотлар беришди.

Москва остоналаридаги тарихий жанг урушнинг биринчи даврида ҳал қилувчи аҳамият касб этди. Унда душманнинг асосий ҳарбий қисмлари яксон қилинди. Бу Совет Армиясининг биринчи улкан ғалабаси, немис-фашист қўшинларининг иккинчи жаҳон урушидаги биринчи жиддий мағлубияти эди.

(Давоми 2-бетда).

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

1984 йил 9 май | § 95 | Москва шаҳри.

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!

Прапоршчик ва мичман ўртоқлар!

Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Армия ва флот ветеранлари, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, ўртоқлар!

Бугун мамлакатимиз, СССР Қуролли Кучларининг жангчилари, қардош социалистик мамлакатларнинг халқлари, Ер юзидаги барча тараққийпарвар кишилар совет халқининг 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабасининг 39 йиллигини байрам қилмоқдалар.

Совет халқи немис фашист босқинчиларига қарши шиддатли жанглар алангасида ўз социалистик Ватанининг шон-шарафи, озодлиги ва мустақиллигини, Октябрь ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб қолди, Европа халқларини фашистлар асоратидан халос этишга, жаҳон цивилизациясини қутқариб қолишга ҳал қилувчи ҳисса қўшди.

Коммунистик партия раҳбарлигида эришилган ғалаба жаҳоншумул-тарихий аҳамиятга эга бўлди. Бу ғалаба Совет социалистик тузумининг мустаҳкамлигини кўрсатди, халқаро ишчилар ва миллий озодлик ҳаракатини янада юксалтириш учун, Европа ва Осиёдаги бир қанча мамлакатларда социализм ғалабаси учун қулай шарт-шароит вужудга келтирди. Герман фашизми билан япон милитаризмининг тор-мор этилиши жаҳон капитализмининг умумий кризисини чуқурлаштириб юборди, империализм мустамлакачилик системасининг нурашига ва емирилишига олиб келди.

Ғалабамизнинг манбалари социалистик жамият табиатининг замирида, ундаги ғоят катта иқтисодий, социал-сиёсий ва маънавий имкониятларда, социализмнинг капитализмдан туб устунлигидадир.

Улуғ Ватан урушида бизнинг шонли қуролли кучларимиз ғолиб чиқдилар, қуролли кучларимизнинг жангчилари душманга қарши шафқатсиз жангларда мислсиз довюраклик ва сабот-матонат намуналарини кўрсатдилар. Халқ лашкарларининг жангчилари, партизанлар ва подпольщиклар ғалабага каттагина ҳисса қўшдилар.

Совет халқи мамлакат ичкарисида фронтни босқинчиларга қарши кураш учун барча зарур нарсалар билан таъминлаб, мислсиз меҳнат жасорати кўрсатди. Ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар, халқ зиёлилари мисли кўрилмаган қийинчиликлар ва маҳрумликларга мардонавор бардош бериб, ҳормай-толмай ғалабага замин ҳозирладилар.

Ўз кучларини аямай манфур душманнинг тор-мор этилишини таъминлаган барча кишиларга нисбатан чуқур миннатдорчилик туйғуси халқимиз хотирасида ҳамиша сақланиб қолади.

Ҳозирги вақтда совет кишилари партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг тарихий қарорларини амалга ошириш соҳасида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Ишлаб чиқариш самарадорлиги ва маҳсулот сифатини ошириш учун, 1984 йилги ва умуман беш йиллик планларини тўла ҳамда ошириб бажариш учун социалистик мусобақа кенг авж олиб кетди. Совет халқининг фаровонлиги муттасил юксалмоқда, Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудрати кучаймоқда, унинг халқаро майдондаги обрўси ошмоқда.

Совет Иттифоқи қардош социалистик мамлакатлар билан биргаликда уруш хавфини бартараф этиш учун, тинчликни сақлаб қолиш ва халқлар хавфсизлигини таъминлаш учун қатъият билан курашмоқда.

Айни вақтда дунёдаги вазият жуда хатарли бўлиб қолмоқда. Реакцион империалист доиралар ва аввало АҚШнинг реакцион империалист доиралари ҳарбий кучга, ҳарбий устунликка эришишга умид боғламоқдалар, сиёсий система сифатида социализмни йўқ қилишдан иборат телбанома режаларни тузмоқдалар. Американинг ядровий ракеталари Ғарбий Европада жойлаштирилганлиги халқаро вазиятни янада кескинлаштириб юборди.

Буларнинг ҳаммаси бизни мамлакат мудофаасини ва Совет Қуролли Кучларининг жанговар қудратини мустаҳкамлашга ғоят жиддий эътибор беришга мажбур қилмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненко қайд этиб ўтганидек: «Биз мамлакатимизнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш, урушқоқ авантюрачиларнинг жазавасини пасайтира оладиган етарли воситаларга эга бўлиш ҳақида бундан буён ҳам ғамхўрлик қилаверамиз...»

Коммунистик партия теварагига маҳкам жипслашган армия ва флот жангчилари қардош социалистик мамлакатларнинг армиялари билан бирга социализм улуғ ғалабаларини сергаклик билан қўриқлаб турибдилар, ҳар қандай агрессорга дарҳол зарба берилишини гарантиялайдиган доимий жанговар шай ҳолдадирлар.

Армия ва флотнинг шахсий составини, СССР Қуролли Кучларининг ветеранларини, барча уруш қатнашчиларини табриклайман ва улуғ Ғалаба байрами билан қутлайман.

Совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги ғалабасининг 39 йиллигини нишонлаш юзасидан БУЮРАМАН:

Бугун, 9 май, маҳаллий вақт билан соат 22 да Ватанимиз пойтахти — қаҳрамон шаҳар Москвада, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар — Ленинград, Волгоград, Одесса, Севастополь, Новороссийск, Керчь, Тулада, қаҳрамон Брест қалъасида, шунингдек Калининград, Львов, Ростов-Дон, Куйбишев, Свердловск, Новосибирск, Чита, Хабаровск, Владивосток ва Североморск шаҳарларида тўплардан бир йўла ўттиз марта ўқ узиб байрам мушакбозлиги ўтказилсин.

Ватанимиз шон-шарафи, озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган қаҳрамонларга абадий шон-шарафлар!

Яшасин қаҳрамон совет халқи ва унинг шавкатли Қуролли Кучлари!

Яшасин барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

СССР МУДОФАА МИНИСТРИ, СОВЕТ ИТТИФОҚИ МАРШАЛИ Д. УСТИНОВ.

СЕССИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ НАШР ЭТИЛДИ

Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Совети биринчи сессиясининг материаллари алоҳида китобча қилиб нашр этилди. Китобчага КПСС Марказий Комитети Бош секретари К. У. Черненко СССР Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб сайланганлиги тўғрисидаги ҳужжатлар киритилди.

Китобчада ўртоқ Н. А. Тихонов СССР Министрлар Советининг келгусидаги фаолияти тўғрисида СССР Министрлар Советининг номидан берган баёнот, шунингдек умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг асосий йўналишлари тўғрисидаги материаллар эълон қилинган.

Китобчада ўртоқ К. У. Черненконинг СССР Олий Совети Президиумининг 1984 йил 13 апрелдаги мажлисида сўзлаган нутқи ҳам берилган.

Китобчани сиёсий адабиёт нашриёти кўп нусхада босмадан чиқарди.

(ТАСС).

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 39 ЙИЛЛИГИГА

ОТА-боболаримизнинг жанговар шон-шуҳрати ва жасорати ҳар бир қалбда фахр ва ифтихор туйғуларини уйғотади. Улар Улуғ Ватан урушининг қонли жанггоҳларида фашист газандалари билан мардонавор курашиб, шон-шараф қозондилар, буюк Ғалабани қўлга киритдилар. Суратда: бир группа ветеранлар Ғалаба байрами арафасида учрашдилар.

ҚАҲРАМОН ХАЛҚ, ҚАҲРАМОН АРМИЯ

(Боши 1-бетда)

1942 йилнинг ёзи ва кузида Сталинград жанги ҳамда Кавказ учун қонли тўқнашувлар бўлиб ўтди. Совет қўшинлари душманга қақшатғич зарбалар бериб, Сталинград остоналарида фашистларнинг 330 минг кишилик улкан группировкасини ер билан яксон қилдилар. Бу жангдан сўнг немис-фашист қўмондонлигининг яшин тезлигидаги уруш плани бутунлай барбод бўлиб, фронтнинг жанубий қанотидаги душман армияси устидан тўла-тўкис ғалаба қозониш учун барча шароит яратилган эди. Худди ана шу ерда Улуғ Ватан урушидаги туб бурилиш бошланиб, стратегик ташаббус Совет Олий Бош Қўмондонлиги қўлига ўтди.

1942—1943 йилги қиш ойларида қўшинларимиз ғолибона жанглар билан ғарб томон 600—700 километр масофага силжидилар. 1943 йилнинг ёзида эса урушнинг боришини ўзгартиш, стратегик устунликка интилиш ниятида бўлган. душман Курск шаҳри ёнида тарихда мисли кўрилмаган мағлубиятга учраб, бутун фронт бўйлаб мудофаага ўтишга мажбур бўлди.

Шу йилнинг 5 августида Орёл ва Белгород шаҳарлари душмандан озод этилганлигининг 41 йиллиги тантанали равишда нишонланади. Ана шу ғалабалар сўнгида қўлга киритилган Оловли Ёйда иккинчи жаҳон урушидаги туб бурилиш ниҳоясига етказилди.

1944—1945 йилларда Қизил Армия қўшинлари Ғарбий Украина ва Болтиқбўйи республикаларини, Молдавияни озод қилди. Польша, Чехословакия, Болгария, Руминия, Венгрия ва Югославия каби бир қатор Европа мамлакатларини фашистлар зулмидан халос қилишдаги ўз интернационал бурчини шараф билан адо этди.

Улуғ Ватан урушида шонли совет Қуролли Кучлари фақат куч-қудрати жиҳатдан эмас, ўзининг маънавий-сиёсий жиҳатдан ҳам енгилмас эканлигини исботлади. Уруш жанггоҳларида 11 мингдан ортиқ солдат ва офицерлар Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлдилар. 7 миллиондан кўп киши жанговар орден ва медаллар билан тақдирланди. Қарийб 11 минг жанговар орденлар ҳарбий қисмлар ва кораблларнинг байроғини безади. 300 нафардан ортиқ жангчилар қонли тўқнашувларда Александр Матросовнинг ўлмас жасоратини такрорладилар.

Қизил Байроқ орденли Туркистон Ҳарбий округининг жангчилари ҳам Улуғ Ватан урушининг жанговар йилномасига ёрқин саҳифалар битишди. Бу борада генерал И. В. Панфилов қўмондонлигидаги ўқчи дивизиянинг Москва шаҳри яқинида кўрсатган жасорати мислсиздир. Сиёсий раҳбар Василий Клочков бошлиқ 28 нафар панфиловчининг мардлигини бутун олам билади.

Биринчи ўзбек генерали Собир Раҳимов қўмондонлигидаги дивизия, 70 нафар Совет Иттифоқи Қаҳрамони етишиб чиққан Қизил Байроқ орденли 69-ўқчи дивизия, 17-ўқчи ва 83-тоғ ўқчилар дивизияларининг солдат ва офицерлари ҳам шон-шуҳрат ва матонат намуналарини кўрсатдилар.

Улуғ Ватан урушида кўрсатган мардлиги учун 821 нафар туркистончи жангчиларга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган. Улардан олти нафари ана шу юксак унвонга икки марта сазовор бўлган. Округнинг кўплаб ҳарбий қисм ва қўшилмалари гвардиячи фахрий номини олишга эришди.

Кўп миллатли мамлакатимиз халқлари қаторида Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам ғалабага ўзларининг улкан ҳиссаларини қўшдилар. Қисқа муддат ичида мамлакат ғарбидан эвакуация қилинган юздан ортиқ йирик саноат корхоналари қайта қурилиб, фойдаланишга топширилди. Уруш йилларида республикада 280 дан ортиқ янги корхоналар тўла қувват билан ишлади.

Урушдан кейинги ўтган ўттиз тўққиз йил мобайнида совет халқи экономика, идеология ва маданий ҳаёт соҳасида, Қуролли Кучлар қудратини мустаҳкамлашда ажойиб ютуқларни қўлга киритди. Айни кунларда совет кишилари КПСС XXVI съезди ва партия Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини амалга ошириш, ер юзида тинчликни ҳимоя қилиш учун курашмоқдалар.

Империалистик кучлар эса халқаро кескинликни юмшатишга қарши чиқиб, қуролланиш пойгасини авж олдирмоқдалар. Оммавий қирғин қуролларининг янги-янги турларини яратмоқдалар. Бу қуролларнинг барчаси Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларга мўлжал олдирилган.

Коммунистик партия ва Совет давлати ана шундай халқаро кескинлик вазиятида Ватанимиз мудофаа қудратини янада мустаҳкамлашга эътиборни ҳар қачонгидан кучайтирмоқда. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненко партия Марказий Комитетининг февраль (1984 йил) Пленумида сўзлаган нутқида шундай деган эди: «Бизга ҳарбий устунлик керак эмас, биз бошқаларга ўз иродамизни мажбуран қабул қилдирмоқчи эмасмиз, аммо биз эришилган ҳарбий мувозанатни бузишга йўл қўймаймиз. Биз мамлакатимиз мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш, урушқоқ авантюрачиларнинг жазавасини пасайтира оладиган етарли воситаларга эга бўлиш ҳақида бундан буён ҳам ғамхўрлик қилаверишимиз хусусида ҳеч кимда асло шубҳа-гумон бўлмай қўя қолсин».

Совет Қуролли Кучлари, шу жумладан Қизил Байроқ орденли Туркистон Ҳарбий округининг қўшинлари совет халқининг тинч, яратувчи меҳнатини ҳимоя қилиш учун барча керакли воситаларга эгадир. Округ жангчилари чўлларда ва тоғларда жанговар қурол ва ҳарбий техникани эгаллаш борасидаги маҳоратларини тинмай оширмоқдалар, мамлакатимиз жанубий сарҳадларининг дахлсизлигини таъминламоқдалар.

ДНЕПРНИ КЕЧГАН ЮРТДОШ

Ўзбекистон ССР ҳарбий комиссариати сиёсий бўлими бошлиғининг ўринбосари Б. Г. Лукошков номига Германия Демократик Республикасидан қуйидаги мазмунда хат келди.

— «Бизга Совет Иттифоқи Қаҳрамони Денис Филиппович Рязанин тўғрисида маълумот беришингизни илтимос қиламиз. Биз Денис Филипповични бўлинмамизнинг ремонтчилар бригадасига фахрий аъзо қилиб олдик. Бригада ремонтчилари ҳозирги кунларда социалистик мусобақада актив қатнашиб, Д. Ф. Рязанин учун ҳам норма бажармоқдалар».

С. БАРАНОВСКИЙ,
Н-ҳарбий бўлинма комсомол ташкилотининг секретари.

* * *

Совет Иттифоқи Қаҳрамони Д. Ф. Рязанин асли Самарқанд шаҳрида туғилиб, ўрта маълумот олган ва 1935 йилда ҳайдовчилик курсини тугатганди.

У уруш бошланиши биланоқ кўнгиллилар сафида фронтга отланди. 1942 йилда Москва остоналарида бўлган шиддатли тўқнашувларда иштирок этди. Брянск, Ворошиловград, Сталинград шаҳарлари учун олиб борилган қонли жангларда қатнашди. I ва III Украина фронтлари таркибида фашистларга қирғин келтирди.

Днепр дарёсини кечиб ўтишда кўрсатган жасорати учун 1944 йилнинг 22 февралида Д. Ф. Рязанинга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди.

Денис Филиппович 1944—45 йиллар мобайнида гвардиячи полкда ҳарбий машина ҳайдовчиси сифатида жанг қилган эди.

Катта лейтенант С. Барановский ўз мактубида солдатлар бўлинманинг собиқ жангчиси, қаҳрамон шофёр Д. Ф. Рязанин билан ҳақли равишда фахрланажакларини билдирган.

Бу мактуб қаҳрамонни беҳад руҳлантириб юборди. Денис Филиппович урушдан сўнг кўп йиллар давомида Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-текшириш институти СоюзНИХИда шофёр бўлиб ишлади. Ҳозир у пенсияда, пойтахтимизнинг Киров районн «Марказ-5» массивида истиқомат қилмоқда.

А. ХЎЖАМОВ.

ЙИГИТЛИК БУРЧИ

Совет Қуролли Кучларининг шонли сафларида ватанимиз озодлиги йўлида мардонавор жанг қилиб, мислсиз қаҳрамонликлар кўрсатган бир группа Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва ишлаб чиқариш илғорлари куни-кеча область ҳарбий комиссариатига йиғилдилар. Бу ерда хизматга чақирилувчи ёшларни кузатиш маросимига бағишланган митинг бўлиб ўтди.

Митингни республика ҳарбий комиссарининг ўринбосари, полковник Аҳмадхўжаев кириш сўзи билан очди. У армия хизматига чақирилган ёшларни оталар жасоратига содиқ қолиб, улар бошлаб берган анъаналарни давом эттиришга даъват этди. Шундан кейин сўзга чиққан Совет Иттифоқи Қаҳрамони Қолибой Тасқулов, подполковник Геннадий Шматенко, Яқуб Турсунов ҳамда Чирчиқдаги «Ўзбекхиммаш» заводининг аппаратчиси Галина Лазероintroduced лар дунёда мустаҳкам тинчлик барқарор бўлиши учун ёшлар ҳамиша шай туриши, Ватан олдидаги бурчларини сидқидилдан адо этишлари лозимлигини таъкидладилар.

Р. АҲМАДАЛИЕВ.

СЕВАСТОПОЛЬ АФСОНАСИ

... Уруш даврида Севастополда яшовчи хотин-қизлар ярадор жангчилар учун 1200 литр қон топширганлар!..

Бир вақтнинг ўзида тўртта ўғли жангчи бўлиб, шаҳар ҳимоясида турган Мария Димченко ўғлонларига ўзи ўрнак бўлган. Энг оғир дамларда ҳам улар ёнидан кетмай, далда бериб турган. Жангчиларнинг ярасини боғлаган, ўқ-дори олиб бериб турган, шаҳар сувсизликдан қийналган бир пайтда сўнгги томчи сувини улар билан баҳам кўрган!

... Бомбардимон пайтида А. Чаус чап қўлидан ажраб қолди. Унга шаҳарга денгиз томондан аранг ёриб кирган «Тошкент лидери» кемаси билан катта ерга жўнаб кетишни буюрадилар. Ватанпарвар қиз буйруққа жавобан:

— Менинг Севастополь олдида ҳеч қандай гуноҳим йўқ, кетгин деб мени қийнаманглар,—дейди. Ертўлада қолиб, жангчиларга ўқ-дори тайёрлашда давом этади!

Гўзал қиз Людмила Павличенко студентликдан 25-ўқчи дивизиянинг мерган снайперига айланди. Урушда кўрсатган жасоратлари тақдирланиб, унга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилади...

Севастополь учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлганларнинг ўлмас хотирасига Малахов Курганда қўйилган ёдгорлик олдидаги Мангу оловни ёққан ҳам айнан шу Людмила Павличенко эди. У умрининг сўнгги дақиқаларигача тинчлик учун курашди. Яқиндагина тинчликсевар кишилар билан бирга Америкага борганида, машҳур «Форд» заводи хўжайинлари ишни тўхтатиб, унга сўз беришдан бўйин товладилар. Улар конвейер тўхташи натижасида чўнтакларига тушадиган пулнинг камайишидан эмас, қаҳрамон рус аёлининг оташин сўзларининг ўз ишчилари қалбида акс садо беришидан кўпроқ қўрққан бўлсалар керак.

Севастополликлар —Қаҳрамон шаҳар эгалари билан гаплашсангиз, улар сизга оғир, аммо ҳақиқатда бўлиб ўтган афсонани сўзлаб беришади. Улар бу афсонани хотираларида, қалбларида авайлаб келишади. Ҳар қандай афсона асосида ҳақиқат ётади. Қаҳрамон шаҳарни зиёрат қилганимизда эшитган афсонага балки юқоридаги фактлар асос бўлгандир...

Афсона она юраги ҳақида, ўғлонларнинг онага садоқати ҳақида, денгизчининг шуҳрати ҳақида. Мана, эшитинг...

Бу онага етгулик кимса йўқ эди. Унинг беҳисоб ўғлонлари бўлиб, улар бири-биридан ўктам, бири-биридан хушхулқ, барно эдилар. Она тобора кучга тўлиб бораётган ўғлонларига боқиб кўзи тўймасди.

Ўғлонлар денгизни севиб қолишибди, шундай севишибдики, бундай севги фақат денгиз соҳилида туғилиб ўсганларгагина насиб этаркан.

Денгизчилар она юртларини жуда зийраклик билан қўриқлашибди. Босқинчилик ниятида келган қанчадан-қанча кемаларни денгиз тубига чўктиришибди. Кунларнинг бирида ўғлонлар Онанинг ташвишли овозини эшитиб қолибдилар. Севастополь ерига, шаҳарга хавф туғилибди. Денгиз томондан ўтишига кўзи етмаган душман қуруқликдан ҳужум қилибди. Шаҳарни ишғол қилиш учун беҳисоб лашкарларни ташлабди.

Она даъватини эшитган ўғлонлар ўз кемаларини шаҳар томонга буришибди. Онанинг чеҳрасида ғам-ташвиш сояси бор экан.

—Азиз ўғлонларим, —дебди у, — фашистлар бизларга катта фалокат олиб келишди. Темир оёқлари билан еримизни яксон қилишаяпти. Шаҳар ва қишлоқларимизни қонга ботиришаяпти. Болажонларим, одамзод кўрмаган бу қабоҳат учун уларнинг адабини бериб қўйинглар. Конхўр душманга она шаҳримизни берманглар. Она заминни ҳимоя қилинглар!

Она шундай дебди-ю, ерга энгашиб, гранит парчаларини олиб, ўғлонларига улашибди:

—Ана шу гранитдек мустаҳкам ва қаттиқ бўлинглар, азизларим!

Шундан кейин йигитлар жангга киришишибди. Улар жонажон шаҳар кўчаларидан ўтаётганларида уни мутлақо танимай қолибдилар: оқ тошли саройлар буркcиб ёнар, ер бўлса ҳар гал бомба ёки снаряд портлаганида худди жонли мавжудотдек титраркан.

Гўзал шаҳар ўз тарихида кўп душманларни кўрган. Ўзининг енгилмаслигини бир неча бор исбот қилган экан. Лекин бу душман энг қабиҳ ва конхўр эди. Денгизчиларнинг душманга қарши шундай қаҳрлари қайнабдики, улар бўрон каби душман устига ёпирилишибди. Баланд тоғлар, бепоён далалар оша уларни жанговар чақириғи янграбди: Олға-а-а!

Онанинг ўғлонлари қорадengизчилар тоғу-тошларга яширинib олган душмандан анча оз эдилар. Бироқ, улар қўрқув нималигини билишмасди. Кўксиларида асраб юрган гранитдек матонатли эдилар. Фашистлар бу матонат олдида дош беролмабдилар, тоғ ёнбағрини беҳисоб жасадларга тўлдирганларича қочишибди. Севастополчилар ўзларида йўқ севинишибди. Бироқ, ҳали ғалабани нишонлаб улгуришмасиданоқ душман аввалгидан ҳам катта куч тўплаб, денгиз қалъасига ҳужум қилибди.

Денгизчиларнинг аҳволи кун сайин оғирлашиб борибди. Агар ёнгиналарида шовуллаган денгиз, оёқ остиларида она замин бўлмаса, аҳволлари бундан ҳам оғирроқ бўлар экан. Жангда толиққан, сувсизликдан лаблари қақраган денгизчилар юзларини денгиз томон бурганларида денгиз тўлқини уларга сув сачратиб тураркан. Бундан денгизчиларнинг чарчоғи кетиб, чанқовлари босиларкан. Ерга бағрларини бериб ётгудек бўлсалар замин денгизчиларни меҳр билан иситаркан, дайди ўқлардан асраркан. Жанг қизиган вақтларда Она жанг майдонида пайдо бўларкан, ўғлонларига меҳр улашаркан.

О, она қудрати, сен кўп нарсаларга қодирсан.

Она гоҳ у, гоҳ бу ўғлони олдига бориб илиқ сўз айтаркан, ярасини боғлаб қўяркан. Онанинг қўллари теккан яра сирли малҳам боғлангандек шу заҳоти битиб кетаркан.

Фашистлар нима бўлса ҳам шаҳарни ишғол қилиш учун янги-янги куч ташлашар, қорадengизчилар улар ҳамласини қайтаришар экан. Ўлсак ўламизки, аммо она еримизнинг душман оёғи остида топталишига йўл қўймаймиз, деб аҳд қилишибди.

Душман кучли ва маккор экан. Денгизчиларни енгишга кўзи етмагач, бошқа ерлардаги аскарларни ҳам бу ерга тўплаб келибди. Уларнинг сони аввалгисидан ҳам кўпайиб кетибди. Минглаб самолёт ва танкларини шаҳарга ташлабди, кўз кўриб қулоқ эшитмаган қуролларни олиб келибди. Шунда Она денгизчилар олдига пайдо бўлибди. Ўғлонлар яна унинг ғамгин ва улуғвор овозига қулоқ тутибдилар.

— Ўғилларим, —дебди она, сиз мен учун дунёдаги ҳамма нарсадан азизсиз, агар ҳозир менга «Она биз билан жангга кир» десанглар ҳеч иккиланмай кираман. Сизларга меҳрим шу қадар улуғ, душманга қаҳрим бўлса чегарасиз...

Ҳатто душманлар ҳам она улуғлиги олдида жимиб қолибдилар. Она ўз ўғлонлари мудофаа қилиб турган тепалик чўққисида ботаётган қуёш шафағида йўғрилиб турар, қуёш эмас, у атрофга заррин нур сочаётгандек атрофни ёғдуга тўлдириб юборибди. Унинг кўксидан жароҳатланган, ловуллаб ёнаётган заминга қон томчилари сизиб тушаркан. Шунда денгизчилар беқиёс бир куч билан яна душман устига ҳамла қилишибди. Улар шундай наъра тортиб, шундай жасорат билан олишибдиларки, ҳали ҳеч ким, ҳеч қачон бундай жанг қилмаган экан. Душман эса бу марди-майдонларнинг ҳамласига дош бера олмабди. Жанг майдонида она ва унинг ўғлонлари қони тўкилган жойда алвонранг лолақизғалдоқлар бош кўтарибди.

Ҳа, ҳар қандай афсона асосида ҳақиқат ётади. «1944 йил 7 май Сапун тоғи штурми» диорамасини кўрганимизда, Сапун тоғи теварагидан уфққача чўзилган лолазорни кўрганимизда, афсонадаги Она турган тепалик шу эмасмикин, бизнинг Мавжуда Саматова ярадорни ҳув анави окоплардан олиб чиқмадимикин, деб ўйладик.

Афсонавий Малахов Курганни зиёрат қилганимизда, адмирал Корниловнинг «Севастополни ҳимоя қилинг!» машҳур даъвати ёзилган ҳайкали пойига гулчамбар қўйганимизда, «1854-55 йил Севастополь ҳимояси» панорамасини томоша қилганимизда, пристанда дўст мамлакатлар кемаларини кўрганимизда, ҳамма-ҳамма ерда Она даъвати жаранглаб тургандек, ҳар бир тош, ҳар бир кўча, ҳар бир ёдгорлик Она ва унинг ўғлонлари ҳақидаги афсонани қайтараётгандек бўлди.

Севастополь немис-фашист босқинчиларидан озод этилганлигининг 40 йиллиги арафасида шаҳар аҳолиси ҳалок бўлганлар хотирасига 360 минг туп атир гул ўтқазди.

Севастополь кўчаларида ҳозир миллион-миллион атир гул очилган. Улар афсонада тасвирланган Онанинг мард ўғлонлари юрагидек ёниб турибди!

Раҳима ШОМАНСУРОВА,
Севастополь—Тошкент.

СИЗНИ ҚУТЛАБ

Солдат йўли —
Москвадан Берлинга тўшалган излар.
Фашист чил-чил синди,
Топгани — ўлим!!!
Фашистдан қутқардик оламни бизлар!
Ғалаба кунида йигирма миллион
Абадий тириклар сизга эгар бош!
Қабрингиз устида яшнар бу замон,
Сизнинг меҳрингиздир — чақнаган қуёш!
Ватандош!
Ғалаба нашидасин сур!
Аммо ҳушёрликни бермагин қўлдан.
Тинчлик курашчисин сафларига тур!
Тойиб кетмасин ҳеч Еримиз йўлдан!
Ғалаба!
Тарихий битилган варақ,
Шонли саҳифалар — шонли йилномам.
Ҳақиқат енгиши дерлар муҳаққақ,
Ҳақ деб аталади менинг дилномам!
Бундан ҳам лаззатли қандай хабар бор,
Арнди оламнинг мушкул савдоси.
Сизни қутлаб, шеърим этдим сафарбар,
Бу асли ғалаба акси-садоси.

САЙЁР.

ТИНЧЛИККА ДАЪВАТ

Мамлакатимизда Буюк Ғалаба байрамига бағишлаб ўтказилаётган Бутуниттифоқ хотира вахтаси давомида митинг ва йиғилишлар бўлмоқда. Уларда урушга қарши, тинчликка даъват сўзлари янграмоқда. Шундай митинглардан бири пойтахтдаги 2-туғруқхонада бўлиб ўтди. Бу ерга Тошкент шаҳри ва Тошкент области шифокорларининг вакиллари тўпланишди.

Митингда медицина фанлари доктори, профессор Асолат Қодирова, меҳнат ветерани, медицина фанлари доктори Санобар Исломова, бекободлик врач Флора Рўзибоева, қаҳрамон она Холниса Фозилова ва бошқалар сўзга чиқиб, ойлик маошларининг бир қисмини Совет тинчлик фондига ўтказишга қарор қилганликларини айтдилар.

Митинг иштирокчилари республикамиз барча шифокорларига қарата мурожаат қабул қилдилар.

А. НОСИРОВА.

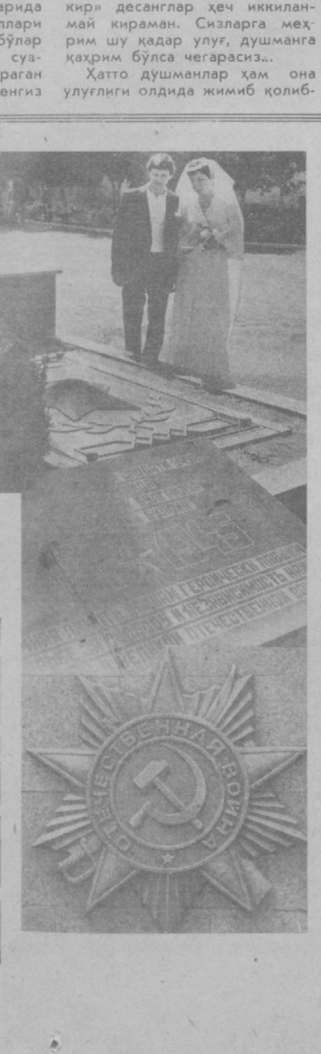

БУЮК Ғалабанинг 39 йиллиги нишонланаётган шу кунларда Улуғ Ватан урушида қаҳрамонларча ҳалок бўлганлар хотирасига ўрнатилган ёдгорликлар атрофи зиёратчилар билан гавжум бўлмоқда. Барча совет кишилари Ватанимиз озодлиги йўлида жон фидо этганларга ҳурмат ва эҳтиром билан таъзим бажо келтирмоқдалар. Суратларда: ёш армиячилар Номаълум солдат қабри ёнида ҳурмат вахтасини ўташмоқда; ёш келин-куёвлар «Мангу олов» ёнида.

В. Портнов фотолари.

Н-ҚИСМДАН МАКТУБЛАР

ҲУРМАТ ҚОЗОНДИ

Оддий солдат Фурқат Мажидовнинг Совет Армияси сафида хизмат қила бошлаганига бир йил тўлди. Наримонов шаҳрида туғилиб ўсган бу йигит ана шу давр мобайнида жамоат ишларида актив, аълочи, тиришқоқ, ҳарбий устав талабларини сўзсиз бажарадиган жангчи сифатида сафдошларининг ҳурматини қозонди.

Ўтган ўқув йили якунларига кўра Фурқат аъзо бўлган бўлинма солдатлари мусобақа ғолиби деб топилдилар. Улар айни кунда сиёсий-назарий билимлари ва амалий кўникмаларини тинмай ошириб бормоқдалар.

Фурқат Мажидов бўлинма жанговар варақа редактори, комсомол бюросининг аъзоси сифатида ибратли ишларни амалга оширмоқда.

В. ИВАНОВ.

ТАЖРИБАГА ТАЯНИБ

Бўлинманинг Ҳурмат тахтаси кўзга кўринарли жойга ўрнатилиб, унга социалистик мусобақа илғорларининг суратлари осилган. Улар орасида Оҳангарон шаҳридан ҳарбий хизматга чақирилган оддий солдат К. Эргашевнинг портрети ҳам бор. Сурат тагидаги ёзув унинг жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочиси эканини кўрсатиб турибди.

Аскарлик маҳорати оғир машқларда, жанговар ҳамкорликда синовдан ўтади. Буни яхши билган К. Эргашев илғорлар тажрибаси бўлинмадаги барча солдат мулкига айланиши учун курашади. Ана шу интилиш самараси ўлароқ, унинг сафдоши А. Қодиров ҳам қисқа муддат ичида актив, аълочи жангчилар қаторидан ўрин олди.

А. ПИГИЛОВ.

ЁДГОРЛИК ЎРНАТДИК

Севикли Ватанимизни немис-фашист газандаларининг қутуриб қилган ҳуружидан озод қилиш учун бошланган умумхалқ жангида маҳалламизнинг ўнлаб йигитлари ҳам қатнашдилар. Уларнинг кўпчилиги жанг майдонларида қаҳрамонлик намуналарини кўрсатишди, Ғалаба байроғи Рейхстаг устига ўрнатилгунча қўлдан қуролни қўймадилар, муқаддас тупроғимизни, Европадаги қардош мамлакатларни фашистлар асоратидан озод этиш йўлида жон фидо қилдилар.

Бизда ҳеч ким, ҳеч нарса унутилмайди. Улуғ Ватан уруши жангларида ҳалок бўлган маҳалладошларимизнинг порлоқ хотираси ҳам абадий бўлиб қолади. Бугунги Ғалаба байрами тонгида улар шарафига ўрнатилган хотира ёдгорлиги очилади. Бу ёдгорликда муқаддас жанг майдонларида ҳалок бўлиб, ўз оиласи, ота-онаси бағрига қайтиб келиш насиб этмаган йигирмага яқин маҳалладошларимизнинг номлари битилган.

Э. ИСЛОМОВ,
Собир Раҳимов районидаги «Мискин» номидаги маҳалла комитетининг раиси.

КОНКУРС ДАВОМ ЭТАДИ

Хабарингиз бор, республикамизда бу йил нишонланадиган катта тўй — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 60 йиллиги муносабати билан энг яхши адабиёт ва санъат асарларига конкурс эълон қилинган эди. Бу республика конкурсига 1983 йил 1 январдан 1984 йил сентябрь ойигача бўлган даврда яратилган асарлар тавсия этилади. Уларда совет кишиларининг шонли революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари, СССР халқлари дўстлиги ва қардошлиги, республикамиздаги улкан ўзгаришлар, хўжалик ва маданий қурилишда эришган муваффақиятларимиз, Ўзбекистон Коммунистик партиясининг халқимизни улуғ бунёдкорлик ишларига сафарбар этишдаги ташкилотчилик ва раҳбарлик роли ўз ифодасини топиши керак. Бу асарларда замондошимиз образини яратишга асосий эътибор берилиши лозим.

КОНКУРСНИНГ «БАДИИЙ ПУБЛИЦИСТИКА ВА ОЧЕРК» БЎЛИМИ БЎЙИЧА УЧТА МУКОФОТ: 500 СЎМЛИК БИРИНЧИ, 400 СЎМЛИК ИККИНЧИ ВА 300 СЎМЛИК УЧИНЧИ МУКОФОТ ТАЪСИС ЭТИЛГАН.

«Тошкент ҳақиқати» редакцияси областимиздаги барча ижодкорларни, журналистлар, штатсиз активларимиз, кўп сонли ишчи-деҳқон мухбирларини ана шу конкурсда ўз ҳикоя, очерк, публицистик мақолалари билан актив қатнашишга таклиф этади. Уларнинг энг яхшилари газета саҳифаларида эълон қилиб борилади.

Юбилей конкурси давом этмоқда.

ЙИГИРУВ ФАБРИКАСИ ИШГА ТУШИРИЛДИ

Тошкентда барпо этилган янги йигирув фабрикаси дастлабки маҳсулот ишлаб чиқарди. Унинг корпуслари Акмал Икромов районида ишлаб турган тўқув цехи билан ёнма-ён қад кўтарди. Шундай қилиб, бутун бир комплекс — Ш. Р. Рашидов номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг филиали вужудга келтирилди.

Йигирув фабрикаси бир сменада 340 киши учун мўлжалланган иш ўрнига эга бўлиб, ҳар йили 2200 тонна калава ип тайёрлайди.

Фабрика қисқа муддатда — нормативда белгиланган 32 ой ўрнига атиги 1 йилда қуриб битказилди. Бинокорлар котлован қазишдан воз кечиб, дастлабки кунлардаёқ зарбдор суръат билан ишлай бошладилар. Улар котлован қазиш ўрнига республика саноат қурилишида биринчи марта пойдевор учун тупроқни шиббалаш йўли билан асос тайёрлади. Шу тариқа уч ой вақт тежалди. Сўнгра эстафетани Александр Кириенко ва Исроил Пайзов бошлиқ монтажчи бригадалар қабул қилиб олдилар. Улар асосий корпуснинг бетон ва металл конструкцияларини йиғишда узлуксиз график асосида дам олиш кунларисиз икки ва уч смена ишладилар.

Йигирув фабрикасининг ишга туширилиши — Тошкент комбинатининг меҳнаткашлари биринчи май арафасида қабул қилиб олган учинчи корхонадир.

(ЎзТАГ).

БАЛИҚЧИ

Шамол ҳали-бери тинадиганга ўхшамайди. Ҳавзаларнинг сувини шопириб, қирғоққа урар, шағал марзаларни емиргудек увилларди.

Эгамназар қайиққа икки қоп аралаш озуқани солди-ю, лекин арқонни бўшатмади. Бу аҳволда шамол қайиқни бир зумда кўл ўртасига суриб кетиши мумкин. Нима қилиш керак? Шамолга юзини тескари қилганича у кўл бўйида бир зум ўйланиб қолди. Кейин ҳеч иккиланмай узун қўнжли резина этигини кийди.

— Қани Ҳасан, қайиққа чиқ, — деди у шеригига буйруқ оҳангида. — Мен қирғоқ бўйлаб қайиқни тортиб бораверaман, сен эса озуқани белкурак билан ҳавзага сочасан. Балиқлар ёш, бир-икки соат озуқасиз қолса ҳам нобуд бўлиши мумкин.

Уруғдан чиққан балиқчаларнинг кўлга қўйилганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Уларнинг энг каттаси 10—12 грамм келади. Балиқлар ейдиган сув ости ўтлари ҳали ўсмаган. Шунинг учун ҳам майдаланган аралаш озуқани тез-тез бериб туриш керак. Балиқчалар шунда тезроқ семиради, кузга бориб ҳар бирининг вазни ўн баравар оғирлашади.

Ўтган йили Эгамназар Имомназаров бошлиқ бригада аъзолари ҳар гектар ҳавзадан 41,8 центнердан балиқ ҳосили олишди. Пландаги 3198 центнер ўрнига 3262 центнер сергўшт балиқ топширишди. Балиқчилар бу йил мовий гектарлар ҳосилдорлигини 44 центнерга етказиш учун курашмоқдалар. Бу маррага эришмоқ учун ҳозирданоқ балиқларни тўйдириб боқиш, сув саҳнини бир маромда сақлаш, сув ости ўтларини суперфосфат, селитра солиб жадал ўстириш лозим бўлади. Бу юмушларни Эгамназар Имомназаров бошлиқ ишчан коллектив ўз вақтида бажариш учун курашяпти. Боя бригадирнинг ўзи белигача сув кечиб қайиқни қирғоқ бўйлаб тортиб кетгани шундан.

Эгамназар ва унинг дўстлари балиқ боқаётган ҳавзалар 520 гектарга чўзилиб кетган. Ҳар бир ҳавзага кунига 600 килограммдан аралаш озуқа, маълум миқдорда минерал ўғит, майдаланган гўнг сепиб чиқишади. Озуқадан балиқлар баҳраманд бўлса, ўғит эса сув ости ўтларига дармон бўляпти. Шамол бўлмаган кунлар бу юмушларни бажариш енгил кўчади. Бугунгидек кучли бўрон турса борми, унда албатта, бир киши от етаклагандек озуқа ортилган қайиқни қирғоқ бўйлаб тортиб юриши керак. Нима қилсин, балиқчилик касби ёқиб қолгандан кейин оғирига ҳам, енгилига ҳам чидайди-да одам...

Эгамназар асли Гул қишлоғидан. Қишлоқ балиқ боқиладиган шу ҳавзалардан унча узоқ эмас эди. Олдин Эгамназар «Коммунизм» совхозида механик бўлиб ишлади. Кейин ер очди, пахта экди. Шунда ҳам қўли ишдан бўшади дегунча балиқчи дўстлари ёнига ошиқарди. Кўлларнинг мовий манзараси, майда-майда тўлқинлар, тиниқ сув остида сузиб юрган балиқларни кўрганда завқи келарди. Шу ишқ уни Ғалаба районидаги «Балиқчи» балиқ саноати экспериментал-намунали ишлаб чиқариш бирлашмасига етаклади.

Мана, ҳозир олти йилдирки, Эгамназар Имомназаров бирлашманинг тўртинчи участкасида ишлаяпти. Олдин оддий балиқчи эди. Ойлар ўтиши билан маҳорати оша бориб, бешинчи разрядга эга бўлди. Ҳозир эса бригадир, 12 кишига раҳбар. Бригада коллективи мовий гектарлар самарадорлигини ошириш бўйича ўтказилаётган мусобақада ҳар йили пешқадамлик қилиб келяпти. Ўтган йили ҳам шундай бўлди. Шу боисдан ҳам бригада раҳбари Эгамназар Имомназаров область «Лаззат» мукофотига лойиқ деб топилди.

— Бу қувончли хабарни эшитиб ҳаммамиз ўзимизда йўқ хурсанд бўлдик, — дейди бригада аъзоси Ҳасан Сафаров. — Ҳақиқатан ҳам бригадиримиз бу мукофотга лойиқ одам. Мукофотдан руҳланган коллективимиз ўша куни йиғилишиб оширилган мажбурият қабул қилди. 1984 йилда ҳар гектар ҳавзадан 44 центнердан, жами 3609 центнер балиқ топширишга қарор қилдик. Ваъдамизнинг устидан албатта чиқамиз. Ҳаммамиз республика юбилейини меҳнатда янги ютуқлар билан кутиб олишни дилга тугиб қўйганмиз.

Эгамназар Имомназаров бошлаб берган ташаббус бугунги кунда бирлашма бўйлаб кенг қулоч ёймоқда. Бир қатор бригадалар, кўплаб балиқчилар республика юбилейини муносиб кутиб олиш, Озиқ-овқат программасининг бажарилишига шахсий ҳисса қўшиш иштиёқида оширилган мажбуриятлар қабул қилмоқдалар.

Бирлашма коллективи бу йил 90 минг центнер балиқ етиштириш мажбуриятини қабул қилган. Шундан 20 минг центнерини Эгамназар меҳнат қилаётган тўртинчи участка балиқчилари етказиб берадилар. Ҳозир балиқларни боқиб тезроқ етилтириш учун қизғин мусобақа кетяпти. Мусобақанинг олдинги сафларида ҳамон Эгамназар Имомназаров бошлиқ коллектив бормоқда.

А. ХЎЖАҚУЛОВ.

Партия ташкилотларидан хатлар

КОММУНИСТ КАФОЛАТИ

Олима Маҳкамова бошлиқ звенода 9 нафар ёш сабзавоткор ишлайди. Улар ўтган йили давлатга 112 тонна сабзавот маҳсулотлари топшириб, йиллик планларини ошириб адо этдилар. Меҳнатсевар ёшлар бу йил 126 тонналик марра учун курашмоқдалар.

О. Маҳкамованинг ишлаб чиқариш илғори бўлишида коммунистлар катта ёрдам беришяпти. Ташаббускор ва ташкилотчи Олима яқинда КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилинди.

Комбинатимизда 78 нафар комсомол аъзоси меҳнат қилади. Комсомол ташкилоти олиб бораётган катта ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишлар туфайли теплица комбинати йигит ва қизларининг меҳнат активлиги тобора ортиб бормоқда. Улар партия ташкилотининг жанговар ёрдамчиларига айландилар.

Комбинат бошланғич партия ташкилоти комсомолга раҳбарликни такомиллаштириб бораётир. Партия мажлисларида улар фаолиятига оид масалаларни тез-тез кўриб борилмоқда, ёшлар билан турли мавзуларда суҳбатлар ўтказилмоқда. Яқинда комсомол ишлари, ёшларнинг келгуси режалари ҳақида самимий суҳбатлашдик.

— Феруза Бурхонова — ишлаб чиқариш илғори. У ўтган йили ҳар квадрат метр майдондан 20 килограммдан сабзавот етиштиришга эришди. Бу йил эса ташаббускор қиз ҳосилдорликни 25—30 килограммга етказаяпти. Ана шундай жонкуярлиги учун ҳам унга коммунистлардан Х. Юнусова, Б. Мадиёрова, С. Соатова шонли КПСС сафига кандидатликка ўтиши учун кафолат бердилар. Ҳозир Ф. Бурхонова кандидатлик муддатини муваффақиятли ўтамоқда. Шу кунларда яна икки меҳнатсевар ёш партия сафига ўтишга тайёрланмоқда.

Биз беш йилликнинг тўртинчи йилида 2700 тонна сабзавот маҳсулотлари топшириш учун кураш олиб боряпмиз. Ҳозир комбинатимизда сабзавот йиғим-терими авж олган. Юбилей йилида олган социалистик мажбуриятларимизнинг муваффақиятли бажарилишида ёшлар олдинда боришаяпти.

Э. САМИҒОВ,
Қўйлиқ теплица комбинати партия ташкилотининг секретари.

ЎЗИМИЗНИНГ КАДР

Уни бўлим бошлиғи қилиб тайинлашганда «Аёл кишига ким қўйибди, раҳбарликни. Кўрасизлар, уддалолмай, бир куни кўз-ёш тўкиб қолар» деганлар ҳам бўлди. Орқа-воротдан бўлаётган бу хилдаги гап-сўзларни Аджимелек Урмиеванинг ўзи ҳам эшитди. Эшитди-ю, лекин, эшитмасликка олди. «Мен сўз билан эмас, меҳнатим билан уларни уялтиришим керак»— дея аҳд қилди.

Мана, тўрт йилдирки А. Урмиева «Огонёк» совхоз-заводи 2-бўлимини бошқариб келаяпти. Мева етиштиришга ихтисослашган бўлим ҳар йили давлатга маҳсулот сотиш планларини шараф билан уддалаб келмоқда. Боғбонлар 1982 йилда йиллик планни 124 процентга бажаришган бўлса, ўтган йили давлатга 1,5 йиллик план миқдорида маҳсулот сотилди. Эл дастурхонига 3952 тонна сархил мева армуғон этилди.

Аджимелек талабчан, қатъий фикрли раҳбарлардан чиқиб қолди. Айрим сояпарвар, ялқов, боқибеғамларни кўпчилик ичида изза қилди. Бўлим коммунистлари, мутахассислар, тажрибали боғбонлар сўзига қулоқ солди, улар билан ҳамкорликда иш олиб борди. Боғлардан юқори ҳосил етиштиришда унга айниқса, коммунистлардан бўлим агрономи Исмоил Қўшоқов, бригада бошлиғи Байрам Исмоилов, боғбонлар Александр Лауман ва Дмитрий Юрколар яқиндан ёрдам беришмоқда.

...Туни билан гоҳ кучайиб, гоҳ майдалаб ёғиб чиққан ёмғир саҳарга яқин тинди. Яшил либос кийишдан олдин кўклам ёмғирида ювиниб олган дарахт шохларидаги сув томчилари қуёш нурида биллурдек жилоланади.

— Куртаклар бўртиб қолибди — дея хаёлидан ўтказди тонг билан боғ оралаб юрган Аджимелек.

У буталган, қатор оралари юмшатилган дарахтларни диққат билан кўздан кечириб, қуриб қолаётганларига белги қўяркан, бу карта ораларига ҳам 50—60 туп янги кўчатлар ўтқазиш керак экан, деган фикрга келди.

Доимо боғлар ҳосилдорлигини ошириш, ерлардан рационал фойдаланишни ўйлайдиган А. Урмиева бултур кузда совхоз дирекциясига 50 гектар қариган мевали дарахтлар ўрнига янги кўчатлар экмоқчилигини айтганда, раҳбарлар уни тўхтатишди. Бир томондан ўйлаб қараганда раҳбарларнинг фикри ҳам тўғри. Йилдан йилга давлат планлари ортиб боряпти. Бор-йўғи 350 гектар боғдан 50 гектари кетса, ҳосилдорлик кескин камайиши мумкин-да. Аммо, бошқарувчи ўз сўзида туриб олди, маҳсулот топшириш юзасидан белгиланган йиллик планни шу 300 гектарнинг ўзидан беришга ваъда қилди. Ваъдасининг устидан чиқди ҳам. Ёш ниҳоллар эса яқин ўртада шиға ҳосилга кириб қолади.

Аджимелек иш кунини боғ оралашдан бошлаб, боғ оралаш билан якунлайди. Бу ерларда ўтказилаётган агротехник тадбирлар сифатини текширади, боғбонларга тегишли йўл-йўриқлар беради. Баъзан баҳорнинг ҳар бир очиқ кунидан унумли фойдаланишга интилаётган соҳибкорлар билан ёнма-ён туриб ишга тушиб кетади.

— Минг қилса ҳам ўзимизнинг кадр-да. Одамларга жуда меҳрибон, эл ишига жон фидо қиладиган қиз,— дейишади бўлим боғбонлари Аджимелек ҳақида.

Ҳа, у ҳақда гапирганда кўпчиликнинг оғзидан бол томади. Область XXI партия конференциясининг делегати, коммунист А. Урмиева амалий ишлари, юриш-туриши билан барчага намунадир.

Н. УТЕГЕНОВ,
Ғалаба райони.

КЕНГ ИСТЕЪМОЛ МОЛЛАРИ МЎЛ ВА СИФАТЛИ БЎЛСИН

УЧДАН ИККИСИ...

УНУМДОРЛИКНИ ОШИРИБ, ТАННАРХНИ ПАСАЙТИРАМИЗ

КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми қарорларида совет кишиларининг фаровонлигини оширишнинг асосий омилларидан бири бўлган кенг истеъмол товарларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш, харидоргирлигини ошириш муҳимлиги яна бир бор таъкидлаб ўтилди. Ўз фаолиятида шу кўрсатмага амал қилаётган бирлашмамиз коллективи иш кўрсаткичларини юксалтириш имконини берадиган резерв ва имкониятлардан фойдаланишга эътиборни кучайтирмоқда. Меҳнат унумдорлигини пландагидан ташқари 1 процент ошириш, маҳсулот таннархини қўшимча 0,5 процент камайтириш юзасидан бошланган ҳаракат ҳам шу мақсадга қаратилгандир.

Бирлашмамизнинг барча цехлари, сменалари ва бригадаларида қўшимча резервларни қидириб топиш юзасидан қизғин изланиш давом этмоқда. Дастлабки ҳисобларга қараганда ана шулар эвазига маҳсулот таннархини 200 минг сўмлик арзонлаштириш мумкинлиги маълум бўлди. Агар биз унумдорликни пландан ташқари 1 процент оширишга эришсак, йил давомида қўшимча 28 мингта пальто тайёрлаймиз.

Шу юксак марраларни муваффақиятли эгаллаш учун қатор ташкилий-техникавий тадбирлар ишлаб чиқилди. Биз бундан буён ҳам комплекс механизациялашган поток линияларни, янги асбоб-ускуналарни, болалар пальтоси тайёрлаш бўйича бир хил техник ҳужжатларни жорий қилиб борамиз. Техник асосланган нормани қўлланиш бўйича ишларни бир зум ҳам сусайтирмай [illegible] ханизация воситаларини ишга тушириш йўли билан тайёрланаётган маҳсулотга меҳнат сарфининг камайишини таъминлаймиз.

Ҳаммага маълумки, меҳнатни ташкил этишнинг прогрессив формалари иш унумдорлигини оширишга олиб келади. Шуни ҳисобга олиб бирлашмамизда шундай усулларни айниқса, унинг бригада формасини кенгроқ қўлланиш юзасидан тўхтовсиз иш олиб борилмоқда. Ҳозирги вақтда тикувчилик цехлари ва нам-иссиқ ишлов бериш цехидаги барча чеварлар меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада формаси асосида ишламоқдалар. Бундай коллективлар сони 40 тага етиб қолди, уларга барча ишчиларнинг 63 проценти бирлашган. Биз 1985 йилда бутун коллективни ишнинг бригада усулига тўла ўтказишни мўлжаллаб турибмиз.

Корхонамизда ва унинг филиалларида материаллар, ёқилғи ва энергетика ресурсларини тежаб-тергаб сарфлаш, ишчи кадрлар малакасини ошириш, меҳнат интизомини бузиш ҳолларини камайтириш юзасидан ҳам иш олиб борилмоқда. Иш вақтидан самарали фойдаланишга қаратилган чоралар кўрилмоқда. Бу соҳада, айниқса, иш кунини фотосуратга олиш яхши самара бермоқда. Бунинг натижасида иш вақтининг фойдасиз [illegible] ва уларни бартараф этишга қаратилган чоралар кўрилаяпти.

Кийим-кечакларнинг техник даражасини яхшилаш юзасидан қилаётган ишимиз ҳақида алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман. Бирлашмамизда янги моделларни, маҳсулотнинг янги хилларини ишлаб чиқаришни планлаштириш ва ўзлаштириш, ягона конструктив асослардан турли хил моделларда кенг фойдаланишнинг йўлга қўйилиши янги пальтоларни ишлаб чиқаришга жорий этиш муддатларини кескин камайтиришга олиб келди. Ҳар йили 150 хил янги моделдаги кийимлар тикиш йўлга қўйилмоқда. Шу йилнинг ўтган биринчи кварталида эса 28 янги замонавий модел жорий қилинди. Уларнинг янгиланиши 65 процентни ташкил этди.

Тикувчилик буюмлари сифатини яхшилаш вазифаси уларнинг харидоргирлик хусусиятларини муттасил ошириб боришни тақозо этади. Аввало кийимлар замон талабига, кенг тарқалган модага мувофиқ бўлиши керак. Шу мақсадда биз сифатни яхшилаш имконини берадиган фан-техника ютуқларидан кенг фойдаланишга ҳам ҳаракат қилаяпмиз.

Шу йилнинг биринчи квартали мобайнида 19 хил моделдаги эркаклар, хотин-қизлар ва болалар пальтолари Давлат сифат белгисига эга бўлди. Бу планда назарда тутилганидан иккита кўпдир. Умуман шарафли беш қиррали тамға билан савдо шахобчаларига етказиб берилган маҳсулот ҳажми салкам 15 миллион сўмликни ташкил этди. Бу бирлашмамизда ишлаб чиқарилаётган барча пальтоларнинг 61,6 процентига тенгдир.

Коллективимиз устки кийимларни турли хил ассортиментда ишлаб чиқариш устида кўп йиллардан бери ишламоқда. Шунинг учун ҳам бу соҳада дурустгина тажриба ҳам тўпладик. 1978 йилдан бери маҳсулотнинг 25 та янги турини тикиш йўлга қўйилди. Бундай кийимлар ўзининг харидорбоп конструктив ечимлари билан ажралиб туради.

Маҳсулот сифатини яхшилашда савдо ташкилотлари билан пухта йўлга қўйилган ҳамкорлик яхши самара бераётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Республикамиздаги қатор савдолар, йирик магазинлар билан ўзаро шартномалар тузилган. Уларда энг замонавий бўлган фасондаги пальтоларнинг нархлари ҳам келишиб олинган. Бундай пальтолар савдо тармоқларида ётиб қолмаяпти. Шу йилнинг биринчи кварталида шундай кийимлардан 120 минг сўмлик ишлаб чиқардик.

Кенг истеъмол молларини кўп ва сифатли ишлаб чиқаришни ўз фаолиятининг шиори қилиб олган бирлашмамиз коллективининг меҳнат ютуқлари яхши бўлмоқда. Кўпчилик техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича топшириқларни тўла ва зиёдаси билан бажаришга эришяпмиз. Масалан, ўн биринчи беш йиллик тўртинчи йилининг биринчи кварталида товар маҳсулоти ишлаб чиқариш плани 106,4 процент қилиб бажарилди. Топшириқдагига қўшимча ишлаб чиқарилган жами маҳсулот 1 миллион 531 минг сўмликни ташкил этди. Меҳнат унумдорлигини оширишда янада салмоқли натижаларга эришдик. Бу муҳим кўрсаткич бўйича план 8,2 процент ортиғи билан адо этилди. Унинг ўсиш суръатлари 7,5 процентни ташкил этди. Шартнома асосида маҳсулот реализация қилиш плани тўла уддаланди.

Умуман олганда ютуқларимиз чакки эмас. Лекин камчиликлар борлигидан ҳам кўз юмиб бўлмайди. Социалистик мажбуриятда назарда тутилган барча ваъдалар муваффақиятли бажариляпти, деб айтолмаймиз. Айниқса, маҳсулот таннархини камайтиришда сусткашликка йўл қўйяпмиз. У ваъдада белгиланган даражада камаймаяпти. Коллективимиз ана шу нуқсонларни яхши билади. Шунинг учун ҳам таннархни камайтириш юзасидан қатор янги тадбирларни белгилади ва уларни яқин вақт ичида амалга оширади. Бу билан чеварларимиз совет кишиларининг кенг истеъмол товарларига бўлган эҳтиёжларини тўла қондиришдек хайрли ишга қўшаётган ҳиссаларини янада кўпайтирадилар.

Л. П. БУТРОВА,
«Қизил тонг» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бўлим бошлиғи.

ГЎЗАЛЛИК БАХШ ЭТИБ

Чирчиқ шаҳри ўзининг 50 йиллик тўйига тайёргарлик кўраётган бир пайтда Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигига қарашли қурилиш бошқармасининг ганч ўймакорлик бригадаси шаҳар алоқа бўлимлари биноларига пардоз бериб, гўзаллик бахш этмоқда.

Бригадага машҳур ўймакор уста, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти лауреати Маҳмуд Усмоновнинг қобилиятли шогирдларидан бири Асрор Мухторов раҳбарлик қилмоқда. Коллективнинг 20 нафар аъзоси ўз санъати билан шаҳар алоқа узели биносини ажойиб кошонага айлантирди. Бундан ташқари 3-, 18-, 24-, 27-алоқа бўлимлари деворларига «Ислимли гул», «Грехли гул» услибида нақшлар ишланди. Бундай жозибали ўймакорлик ишларини бажаришда бригаданинг С. Ражабов, М. Обидов, Ғ. Умаров каби аъзолари муносиб ҳисса қўшдилар.

М. ПЎЛАТОВ.

ЭРТАКЛАР ОЛАМИ ЧОРЛАЙДИ

ТОШКЕНТ. В. И. Ленин номли республика маданият ва истироҳат боғида дам олувчилар учун қатор қулайликлар муҳайё этилди.

Паркнинг болалар билан гавжум бўладиган майдонида эртакнамо мазмун касб этган композициялар бунёд қилинди. Ўз номи билан «Эртаклар хиёбони» деб номланган бу майдонда болаларнинг севимли эртак қаҳрамонлари билан танишиш мумкин.

Шуниси характерлики, мазкур мўъжаз композиция лойиҳаси Тошкент политехника институтининг студентлар архитектура устахонасида яратилди. Бу ўзига хос оригинал иш «Эртаклар хиёбони» бўйича ўтказилган конкурсда ғолиб деб топилди.

А. АЛИЕВ.

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

ХАЛҚАРО ВАЗИЯТНИ СОҒЛОМЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАН

Совет—Польша музокараларининг якунлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко билан ПБИП Марказий Комитети Биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский сўзлаган нутқлар ҳамон чет эл матбуотининг диққат марказида турибди.

«Мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги дўстликни улуғ неъматдек асраймиз», «Польша—Совет қуролдош қардошлиги шон-шарафи учун», «Польша билан СССР халқлари ўртасидаги қардошлик — кучимизнинг ва тинч келажакка ишончимизнинг манбаидир», — Польша газеталари ўртоқ В. Ярузельскийнинг СССРга қилган амалий визити якунлари тўғрисидаги материалларни ана шундай сарлавҳалар остида босиб чиқармоқда. «СССР билан ПХР ўртасида 2000 йилгача даврга мўлжалланган иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни ривожлантиришнинг узоқ муддатли программаси» имзоланганлиги, — деб ёзади Польшанинг **«Трибуна люду»** газетаси, «Польша—Совет муносабатлари мустаҳкамлигига бўлган комил ишончнинг ифодасидир. — Бу ҳужжат — социализм вужудга келтираётган халқаро муносабатлар сифат жиҳатидан янгича характер касб этганлигининг яққол ва ишонтирарли далилидир. Программадаги ғояларнинг рўёбга чиқарилиши мамлакатларимизда вужудга келтирилган ишлаб чиқариш потенциали ва маънавий потенциалдан самаралироқ ва ўзаро манфаатли тарзда фойдаланиш, янги тараққиёт марралари сари биргаликда ҳаракат қилиб бориш, социализмнинг бунёдкорлик имкониятларини чуқурроқ очишга ёрдам беради».

АҚШ ва НАТОдаги бошқа мамлакатлар Польшанинг ички ишларига бевосита аралашиш йўлига ўтиб, сиёсий қўпорувчилик ва иқтисодий шантажни ишга солган мураккаб бир даврда социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ўртасидаги мавжуд қардошлик муносабатларининг мустаҳкамлиги, бу муносабатларнинг ишончли эканлиги яна бир бор яққол намоён бўлди, деб таъкидлайди. Чехословакиянинг **«Руде право»** газетаси. Ўзининг худбинлик мақсадлари йўлида халқаро муносабатларнинг ҳамма томонидан қабул қилинган нормаларини поймол этишга ҳам тайёр бўлган Америка империализми муносиб зарбага учради.

Олий даражадаги Совет—Польша учрашуви тўла якдиллик руҳида ўтди, деб таъкидлайди **«Нойес Дойчланд»** газетаси (ГДР). Иккала томон КПСС билан ПБИП ўртасидаги муносабатлар барқарор ва муттасил ривожланиб бораётганлигини мамнуният билан таъкидлаб ўтди. Иккала мамлакат раҳбарлари империализм, биринчи навбатда АҚШ империализми энг агрессив доираларининг сиёсати дунёдаги кескинликнинг асосий манбаи эканлигини қайд этдилар. Ана шу доиралар «тинчликка», «мулоқотга интилаяпмиз» деб сафсатабозлик қилиб, амалда эса кучга, ҳарбий устунликка эришишга умид боғламоқдалар. Социализм мамлакатларини мулоқот фойдали ва зарур эканлигига ишонтириб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Лекин бу ҳақиқатан ҳам мулоқот — амалий, конструктив, реал мазмун билан тўлдирилган мулоқот бўлиши керак.

Англияда чиқадиган **«Дейли телеграф»** газетаси Совет — Польша музокаралари чоғида барча муҳим проблемалар юзасидан томонларнинг фикрлари тўла бирлиги қайд этилди, деб таъкидлайди. Англиянинг бошқа бир **«Таймс»** газетаси СССР билан ПХР раҳбарлари сўзлаган нутқларни шарҳлаб шундай хулоса қилади: «Москвада зўр куч билан таъкидлаб ўтилганидек, Польшани социалистик ҳамдўстликдан ажратиб олишга уриниб кўришга қаратилган режани амалга оширишга ҳеч ким муваффақ бўла олмайди.

ХАЛҚАРО ПЛОВДИВ ЯРМАРКАСИ

СОФИЯ. (ТАСС). Жаҳоннинг 50 та давлати байроқлари билан безатилган Болгариядаги кўҳна Пловдив шаҳри байрамона тус касб этди. Бу ерда очилган халқ истеъмол моллари ва озиқ-овқат маҳсулотларининг тўртинчи халқаро баҳорги ярмаркасида ўшанча мамлакат қатнашмоқда. 2.500 дан кўпроқ ташқи савдо ташкилоти ва фирмаси енгил ва озиқ-овқат саноати соҳасидаги энг янги ютуқларни намойиш қилмоқда. Ярмарканинг очиш маросимида БКП Марказий Комитетининг Бош секретари, БХР Давлат Кенгашининг раиси Т. Живков иштирок этди.

Ярмаркани ташкил этган Болгария павильонида бой экспозиция тайёрланган. Павильонга қўйилган хилма-хил экспонатлар халқнинг турмуш даражасини тинмай оширишга қаратилган БКП социал-иқтисодий программаси муваффақиятли амалга оширилаётганлигидан далолат беради.

Анъанага кўра, Совет Иттифоқи ярмарканинг энг катта чет эллик қатнашчисидир. СССРнинг ташқи савдо ташкилотлари 5 мингдан кўпроқ экспонатни намойиш қилмоқда. Булар орасида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ўртасида кооперация асосида ишлаб чиқарилаётган буюмлар бор. Россия Федерацияси ва Пловдив билан биродарлашган Ленинград шаҳри учун бу йил ярмаркада алоҳида бўлимлар ажратилган.

ВИЗИТ БИЛАН ЛИВИЯГА КЕЛИШДИ

ТРИПОЛИ. (ТАСС). ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР ҳукуматининг раиси Любомир Штроугал бошчилигидаги ЧССР делегацияси расмий дўстона визит билан Ливия жамаҳириясига келди.

Делегация бошлиғи ЖАНА агентлиги мухбири билан суҳбатда Чехословакия билан Ливия ўртасидаги муносабатларнинг аҳволига юксак баҳо берди. Л. Штроугал икки томонлама алоқаларни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш зарурлигини уқтирди. Бундай алоқалар кейинги вақтларда империализмнинг тараққиёт ва социализм кучларига ҳуружлари кескин равишда кучайган бир шароитда алоҳида аҳамият касб этади.

КЎРГАЗМАДА ВЕТЕРАНЛАР ИЖОДИ

Ўзбекистон ССР Рассомлар союзининг кўргазмалар залида Улуғ Ватан урушининг ветеранлари, таниқли рассомлар Ҳ. Раҳмонов, Н. Шуригин, И. Рубин, И. Рабодзеенко, А. Балканов ва Р. Сучков асарларининг кўргазмаси очилди.

Республикада хизмат кўрсатган маданият ходими Ҳ. Раҳмоновнинг «Сен етим эмассан» картинаси уруш пайтида Ўзбекистонда бошпана топган сағир болаларга бағишланган. Рассомнинг барча асарларида унинг синчковлиги, мурожаат этаётган материални нечоғлиқ яхши билиши англашилиб турилади. Юқоридаги картинани яратишда ҳам ижодкор ўзининг ҳаётий тажрибасига таянган, чунки Ҳ. Раҳмонов ўша оғир йилларда етти нафар болани ўз тарбиясига олган эди. Шунингдек, мўйқалам устасининг «Афғонистон болалари Тошкентда», «Абдулла Набиев», «И. Охунбобоев портрети», «Охунбобоев, Ҳамза ва Сўфизода», «Ўзбекистондан совға», «Дала ошпази» каби сюжетли композициялари ҳам томошабинларда катта қизиқиш уйғотади.

Кўргазмага республикада хизмат кўрсатган маданият ходими Н. В. Шуригин ўзининг манзарали композиция ва натюрмортларини тақдим қилган. Улар орасида «Ангрен водийси», «Тошкент баҳори», «Сурхондарё сув омбори» каби қизиқарли манзара суратларни учратамиз.

А. Н. Островский номидаги Тошкент театр ва рассомчилик санъати институтининг педагоги И. Д. Рубин моҳир портретчи ва ажойиб сураткаш сифатида танилган. У ўзининг рангтасвир портретлари ва суратларида санъат намояндаларининг турли ижодий ҳолатдаги образларини яратган. Айниқса, рассомнинг «СССР халқ артисти Д. Абдураҳмонова», «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, балетмейстер С. Бурҳонов», «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Г. Ҳамроева» ва бошқа портретларида мўйқалам ижодкорининг ўзига хос истеъдоди намоён бўлган.

Плакатчи — рассом А. Балканов ўз асарларида давримизнинг долзарб масалаларини ифода этади. Унинг ижодида инқилоб доҳийси В. И. Ленин образи ҳам етакчилик қилади. Рассомнинг «В. И. Ленин — совет давлатининг асосчиси», «Ильич орзулари рўёбга чиқди», «Тинчлик», «Қардошликнинг аҳил оиласида» каби асарлари томошабинлар ёдида қолади.

Улуғ Ғалабанинг 39 йиллигига бағишланиб намойиш қилинаётган ветеран — рассомларнинг мазкур кўргазмаси мўйқалам усталарининг санъат ихлосмандлари олдидаги ўзига хос ҳисоботидир.

Т. ОДИЛБЕКОВ,
санъатшунос.

СУРАТДА: Ҳ. Раҳмоновнинг «Ўзбекистондан совға» номли асарининг фоторепродукцияси.

УЛУҒ ВАТАН УРУШИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА БАҒИШЛАНДИ

Кеча шаҳримиздаги Самарқанд дарвоза маҳалласининг клубида Улуғ Ватан уруши ветеранларининг жамоатчилик билан учрашуви бўлиб ўтди. Немис-фашистлари устидан қозонилган Ғалабанинг 39 йиллигига бағишланган бу давраи маҳалла комитетининг раиси Исоқжон Ҳакимов очар экан, уруш иштирокчиларини йиғилганлар номидан зафарли кун билан қизғин табриклади.

Кеча иштирокчилари отахонлардан И. Турсунов, С. Муродов, Қ. Муҳамедовлар ҳамда ёзувчи Ҳабибулла Қодирийнинг ветеранларга бағишланган қутлов сўзларини, ғалаба мавзуидаги шеърларни мароқ билан тингладилар.

Учрашувда собиқ жангчиларга эсдалик совғалари топширилди. Сўнгра Эркин Исломов раҳбарлигидаги маҳалла ёшларидан иборат ҳаваскорлар ансамбли иштирокида концерт кўрсатилди

М. ШАРИПОВА.

КЎНГИЛЛИЛАР ҚАТОРИ ОТЛАНГАН

Календарь варағига қизил билан ёзилган бу кунни ҳар йили зўр шоду хуррамлик билан нишонлаймиз. Бугунги байрам кунида миллионлаб уруш қатнашчилари қатори Маҳкам ака Даминов ҳам қуролдош дўстларидан, қариндош-уруғларидан, ёру биродарларидан, турли жамоат ташкилотларидан табрикномалар, телеграммалар олади. Ҳаммадан ҳам «оппоқ» дадаларининг уйини бозор қиладиган жажжи набираларни айтмайсизми? Бири пионерлик саломини берса, бири боғча опаси билан чизган жанг лавҳалари тасвирланган эсдалик альбом келтиради. Сўнгра бувани ўраб олишиб, уруш ҳақида гапириб беришини илтимос қилишади. Шунда Маҳкам ака ўйланиб қолади. Кўз ўнгидан яна мудҳиш ва даҳшатли, оловли жанглар бамисоли кино лентасидек ўта бошлайди...

У қарийб 1300 кун урушда бўлди. Украина, Польша, Германия шаҳар ва қишлоқларини фашист босқинчиларидан озод қилишда қатнашди. Қонли урушнинг бор даҳшатини ўз кўзи билан кўрди. Ҳар бир қадамда ўлим билан тўқнашди.

Биринчи Украина фронтининг 102-ўқчи дивизиясига қарашли 519 ва 337-полклар составида аввал взвод, кейинчалик эса батальон командири лавозимларида хизмат қилди.

...1944 йилнинг ёзида қўмондонликдан Донецк дарёси бўйига жойлашган Лисичанск шаҳрини душмандан озод қилиш тўғрисида буйруқ олинди. Операция эрта тонгга, аниқроғи соат 5 га мўлжалланган эди. Сигнал яшил ракета. Разведка маълумотларига қараганда немислар дарёнинг ўнг қирғоғини мудофаа истеҳкоми қилиб мустаҳкамлаган эдилар. Шаҳарда эса сапёр қисмлардан иборат гарнизон жойлашган.

Батальон командири, капитан Маҳкам Даминов, офицерларга буйруқни ўқиб берди.

— Вазифа равшан,— деди комбат қатъий оҳангда,— қаршимизда душманнинг кучли қўшини жойлашган Лисичанскни озод қилиш вазифаси турибди. Бу мураккаб операцияни муваффақиятли чиқиши учун асосий куч ва тўпларни кўмир ҳавзалари орқали ўтказишни таклиф этаман. Чунки душман бизни бу томондан кутмайди

Жанг бошланди. Артиллерия ва миномётлардан отилган снарядлар душман истеҳкомини чил-парчин қила бошлади. Тўсатдан бошланган ҳужум душманни эсанкиратиб қўйди. Солдатларимиз фашистлар ишғол қилган дарёнинг шарқий қирғоғини аста-секин ишғол қилишиб, «Ура» садолари остида шаҳарга бостириб киришди. Ярим кун давом этган шиддатли жангдан кейин Лисичанск фашист босқинчиларидан батамом озод қилинди. Ана шу жангда кўрсатган жасорати учун ўзбекистонлик комбат, коммунист Маҳкам Даминов Қизил Юлдуз ордени билан тақдирланди.

Маҳкам Даминов командирлик қилган батальон муҳим стратегик аҳамиятга эга бўлган Сандомир плацдармини ишғол қилишда катта жонбозлик кўрсатди. Ўшанда Маҳкам Даминов жанговар Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. Лекин жанг оғир бўлганди...

Маҳкам ака набираларига ана шулар ҳақида, қуролдошларининг жангдаги жасоратлари ҳақида, артиллериямизнинг довруғи ҳақида фахр билан гапириб берди...

Маҳкам Даминов 1939 йил Тошкент юридик институтини битириб Октябрь районида халқ судьяси бўлиб ишлади. Кўнгиллилар қатори урушга кетди. Гражданлик ҳаётига қайтгач, яна қонун ҳимояси йўлида, Сирдарё областида, Оққўрғон, Бўка районларида баракали меҳнат қилди.

Октябрь тенгдоши Маҳкам ака пенсияга чиққанлигига қарамай ҳамон мутахассислиги бўйича баҳоли қудрат ишлайди: Калинин район юридик консультациясида адвокатлик қилиб келмоқда.

Собиқ жангчи актив жамоатчи ҳамдир. У суд ва прокуратура ходимлари район касаба союз ташкилотининг раиси. Ўзи яшаб турган Октябрь районидаги «Илғор» маҳалла ўртоқлик судини ҳам бошқаради. Уруш қатнашчиси сифатида эса ёшлар ўртасида ҳарбий-ватанпарварлик мавзуида тез-тез суҳбатлар ўтказиб туради.

Бугун у оила даврасида. Ўғил-қиз набиралар байрам билан қутлашмоқда.

...Ана эшик қўнғироғи жиринглади. Сумкасида хат ва телеграммалар тўла почтальон келди. Демак, яна табриклар, яна қутловлар...

Х. ШАРИПОВ,
Н. ҚОДИРОВ.

«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 11 майда чиқади.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

ЖЎРНАЛИСТ ЁН ДАФТАРИДАН

ЕВРОПАДА ҚОЛГАН ҚАБРЛАР

Биз Чехословакияга сафаримизда Прага, Братислава шаҳарлари бўйлаб экскурсияларга чиқдик. Автобусимиз осмонўпар бинолар, гўзал боғлар ва хиёбонлар бўйлаб бораркан, дарё бўйида, ўрмонлар бағрида дам олар эканмиз, Прага халоскорлари қабристони кўз олдимдан кетмасди. Мангу сукутга кирган бу жойда 435 совет солдатининг қабри бор. Улар турли миллат вакиллари. Бу марди-майдонлар она-Ватандан узоқда, озодлик учун курашиб жонларини фидо қилганлар. Уларнинг айримлари маълум, айримлари ҳамон номаълум солдат. Чехословакия пойтахтига келган меҳмон бу ерни албатта зиёрат қилади. Биз ҳам совет солдатлари қабрига гуллар қўйдик.

Худди жангчилар саф тортгандек қабрлар ёнма-ён бир текис жойлашган. Ҳар бирининг устига мармар тош қўйилган бўлиб, уларга марҳумнинг исм-фамилияси, туғилган ва ҳалок бўлган йили зикр этилган. Қабртош ёнига чиннигул, қизил атиргуллар экилган. Бу гуллар марҳум солдатларнинг оқ кўнгиллиги, қон тўкиб келажакка порлоқ истиқбол ато этганликларига ишорадек.

Мармарга ўйиб битилган исм-фамилияларни бирма-бир ўқиймиз:

«Қизил аскар Мухтор Валимуҳамедов 1919—1945 йил, май», «Старший сержант Владимир Петрович Соколов 1923—1945 йил, май», «Совет Иттифоқи Қаҳрамони, старшина Мажид Жунусов», «Капитан Алиев Маҳмад 1926—1945 йил, май»...

Ўқиймизу шоир Ҳамид Олимжоннинг ҳаққоний мисралари ёдга тушади:

Қаҳратон қишингда баланд осмонда,
Учиб бораётган қуш ҳам музлайди.
Жасур ўғлонларинг қор ва бўронда
Жаҳон тақдирига нажот излайди.

Ҳа, ана шу Европада қолган қабрларда ётган солдатларнинг диёри узоқ-узоқларда. Бирининг гўшаси Волга бўйида, иккинчисиники Узоқ Сибирда, яна бошқаларининки серқуёш Ўзбекистонда. Лекин улар қаҳратон қиш, аёзли кунларда тоғлар ошиб, дарёлар кечиб жаҳон тақдирига нажот излаб озодлик йўлида қурбон бўлдилар. Турли халқ ва элатларни фашист исканжасидан озод қилдилар, уларга бахтли ҳаёт бахш этдилар.

Ҳамшаҳарлар билан зиёратни давом эттирамиз: «Шарипов Қурбон 1924—1945 йил, май», «Боев Абдулла 1924—1945 йил, май» «Қосимов И. О. 1923—1945 йил, май». Бор-йўғи 21—23 йил умр кўриб, мангуликка бош қўйган мард юртдошларимизнинг хазон бўлган умри учун фашизмни лаънатлаймиз.

Братиславада ҳам худди шу каби қабристон бор. У Словакия пойтахтининг чеккасидаги энг баланд тепаликка жойлашган. Бу ердан Братислава кафтдагидек кўринади. Йўл бошловчи Тамара Коутнанинг айтишича мазкур тепаликка иккинчи жаҳон уруши йиллари Братислава учун оғир жангларда ҳалок бўлган совет солдатлари қўйилган. Уруш тугагач шаҳар атрофи ва яқинидаги барча солдатларнинг қабри шу ерга кўчирилган. Энг юқорига ёдгорлик қурилиб, унга совет ҳарбий қисмларининг белгилари туширилган ва у ерда Мамаев курганидан келтирилган тупроқ бор. Худди шу жойда Братиславанинг аълочи ва актив жамоатчи ўқувчилари пионерга қабул қилинади.

Бу ердаги қабртошларда ҳам таниш исм-фамилиялар: «Қизил аскар Саида Султонова», «Старший сержант Руқия Саляхова», «Младший лейтенант М. Исҳоқов», «Младший лейтенант И. Галиев», «Младший лейтенант К. Акимбеков», «Лейтенант Қатнабой»...

Бугун бутун тараққийпарвар инсоният немис-фашистлар устидан қозонилган ғалабанинг 39 йиллигини нишонлайди. Бу кун Тошкентдаги В. И. Ленин номли майдон бағридаги Номаълум солдат қабрига гуллар қўйилади. Йиллар пешоналарига ажин солган она, ота, ака-ука, опа-сингиллар яна бир бош эгиб таъзим қилишади, маҳаллалар, колхозлар, совхозлар, қишлоқлар, шаҳарларда ҳам Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлганларга ўрнатилган ёдгорликлар пойига келишади, зиёрат қилишади.

Бу кун мен Европада қолган қабрлар, ундаги қабртошлардаги солдатларнинг исм-фамилияларини эслайман. Гарчанд сизнинг қабрингиз узоқда бўлса ҳам сизга бутун жаҳон бош эгмоқда. Сиз доимо қалбимизда, дилимиздасиз, азизлар!

Б. ПЎЛАТОВ.

АБАДИЙ ХОТИРА

Заксенхаузен, Осло, Тошкент. Бу немис, норвег ва ўзбек шаҳарлари, ўзбек Ваҳоб Иброҳимов ва норвег коммунисти Фридрик Бергстрёмлар оилаларининг тақдири билан чирмашиб кетган. Мана, қирқ йилдирки Ваҳоб билан Фридрик энг яқин оғайни, қадрдон.

Қисмат бу икки кишини биринчи марта уруш йиллари Германиядаги Заксенхаузен концлагерида учраштирди. Бу учрашув Ваҳоб ва Фридрик хотирасида ўчмас мангу из қолдирди. Иккинчи жаҳон уруши тугагандан бери қанчадан-қанча сувлар оқиб ўтди. Лекин фашист концлагерининг тутқунлари ўтмишни кўз ёшисиз эслай олмайдилар.

— Инсон зоти чидаб бўлмайдиган азоб-уқубатларни, тушдаги каби даҳшатли онларни эсдан чиқариш мумкин эмас, — дейди норвег антифашисти Ф. Бергстрём. — Биз кеча-ю кундуз ўлим хавфи остида яшардик. Заксенхаузенда юз минг нафардан зиёд киши қийноқларда яшади ва ҳалок бўлди. Ана шу кунлар яна қайтарилмаслиги учун ҳар бир соф виждонли киши миллати, ирқи, дини, дунёқараши ва сиёсий эътиқодидан қатъий назар дўстликда яшаши, тинчликни сақлаб қолиш учун курашмоғи лозим.

Собиқ тутқунларнинг хотираларини тинглар экансиз, аста-секин кўз ўнгингизда уларни бир-бирига яқинлаштирган, ўрталарида қардошлик пойдевори яратган мозийнинг айрим лавҳалари ўта бошлайди.

...Ваҳоб Харьков остоналарида асир олинганида йигирма ёшда эди. Уни концлагерга келтиришганда оёқлари синган ва яраси ирий бошлаганди. Ваҳобни Фридрикнинг ёнига ётқизишди. Ваҳоб неча кун беҳуш ётди, билмайди. Аммо Бергстрём ва унинг дўстлари Ваҳобнинг жонига оро киришганини, шулар туфайли оёққа туриб кетганини ҳеч қачон ёдидан чиқармайди.

Концлагерда шафқатсиз, бахтсиз ҳаёт ҳар қадамда тутқунларга соя каби эргашиб юрарди. Кишиларнинг бир-бирига ишончи, одамийлиги ва бирдамлик муносабати ана шундай шароитларда синаларди. Орадан кўп ўтмай Фридрик оғир хасталикка учради. Шунда биринчи бўлиб унга Ваҳоб ёрдам қўлини чўзди. Ўзбек ва норвег йигитлари орасида мустаҳкам дўстлик ришталари уланди. Улар, агар эсон-омон қолсак, бу дўстликни бир умр авайлаймиз, деб қасам ичдилар.

Ваҳоб ва Фридрик қасамга хиёнат қилишмади. Совет Армияси Заксенхаузен тутқунларини озод қилгач, Ваҳоб Иброҳимов жонажон Тошкентига, Фридрик эса Ослога қайтиб кетишди. Лекин улар ёзишмаларни, жонли алоқани сақлаб қолдилар.

Тошкент билан Ослони бир-биридан неча минглаб километр масофа ажратиб туради. Лекин йўл узоқ бўлса-да, кўнгил яқин. Худди шу яқинлик уларнинг бир-бирларидаги янгиликлардан хабардор бўлиб туришларига, дўстлик ва қардошлик эстафетасини болалар ва набираларининг давом эттиришига омил бўляпти. Масалан, дўстлар урушдан кейин биринчи марта 1968 йилда Берлинда учрашган эдилар. Кейинчалик уларнинг қизлари — Муҳаббат ва Сольвейг икки марта «Артек» пионер лагерида бирга дам олишди.

Биринчи Май байрами арафасида Ваҳоб Иброҳимовлар оиласида яна катта ва қувончли учрашув бўлиб ўтди. Ваҳоб ака зўр шодухуррамлик билан норвегиялик биродарини ва унинг оила аъзоларини қучоқ очиб кутиб олди. Улар баҳор байрамини бирга нишонлашди.

СУРАТДА: ўзбек ва норвег оилаларининг учрашув пайти.

Р. Шагаев фотоси.
ЎзТАГ фотохроникаси.

ОТАХОНЛАР ИЗЗАТДА

Ш. Рашидов номли тўқимачилик комбинатида ветеранлар ҳамда ишлаб чиқариш илғорларини шарафлашга, улар тажрибасини ўрганишга бағишланган қизиқарли учрашувлар, кечалар тез-тез уюштириб турилади. Бу анъанавий тадбирлар ҳар бир ишчида катта қизиқиш, ёшлар қалбида касбига меҳр уйғотади.

Яқинда комбинатда ана шундай тадбирлардан бири ўтказилди. Комбинатнинг пардозлаш фабрикасида бўлиб ўтган йиғилиш 30—35 йиллик меҳнат фаолияти давомида бой тажриба тўплаб, коллектив ютуқларига ютуқ қўшиб келаётган ўн тўрт ишчига «Меҳнат ветерани» медали ва гувоҳномаларини топширишга бағишланди. Бундай юксак номга мушарраф бўлганлар орасида С. Каленцин, Э. Ҳалилов, И. Шалманов, Т. Солиҳов, Е. Аношкин, Т. Саидаҳмедов, А. Ан, В. Огнеев сингари тажрибали тўқувчилар, меҳрибон мураббийлар бор.

Б. ОРИПОВ.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ КИТОБЛАРИ ТОШКЕНТДА

7 май куни Тошкентдаги «Дўстлик» магазинида Чехословакия фашист босқинчилардан озод этилган кунга бағишланиб ЧССР китоблари ўн кунлиги бошланди. Ижтимоий-сиёсий, бадиий ва болалар адабиётига оид уч юз номдан кўпроқ китоб бу ерда сотилмоқда. Магазин пештахталарида В. И. Лениннинг, марксизм классикларининг асарлари, СССР ва ЧССР атоқли партия ва давлат арбобларининг асарлари бор. Ранг-баранг стендлар ва плакатлар мамлакатнинг бугунги куни, унинг энг йирик нашриётлари тўғрисида ҳикоя килади.

(ЎзТАГ).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ШАҲАРЛАРИ ВА РАЙОНЛАРИДА

МАЙ ОЙИДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАБ

КОМИЛ ЁРМАТОВ НОМЛИ «ЎЗБЕКФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИДА СУРАТГА ОЛИНГАН БАДИИЙ ВА ХРОНИКАЛ-ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАРНИНГ

ТЕМАТИК КЎРИГИНИ ЎТКАЗАДИ

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

БЕКОБОД РАЙОНИДАГИ
«НОДИРА» КИНОТЕАТРИДА
13—14 майда — Икки солдат ҳақида қисса.
17—19 майда — Одамлар ташвишида.
20—22 майда — Даҳонинг ёшлиги.

ПАРКЕНТ РАЙОНИДАГИ
«БАҲОР» КИНОТЕАТРИДА
9—11 майда — Зулматни тарк этиб.
12—13 майда — Асосий кун.

ПИСКЕНТ РАЙОНИДАГИ
«ЎЗБЕКИСТОН ССР 40 ЙИЛЛИГИ» КИНОТЕАТРИДА
9—11 майда — Муҳаббат ва нафрат.
12—13 майда — Улкан ва қисқа ҳаёт.
20—21 майда — Уйғониш.

НОВОМИХАЙЛОВСКОЕ ПОСЁЛКАСИДА
9—15 майда — Ўша йигит қайтиб келди.
17—23 майда — Ленинградликлар, жигарбандларим менинг.

ЧИНОЗ ПОСЁЛКАСИДАГИ
«ВАТАН» КИНОТЕАТРИДА
9—10 майда — Бой ила хизматчи.
14—15 майда — Узоқ-яқин йиллар.

ХРОНИКАЛ-ҲУЖЖАТЛИ ВА ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР
БЕКОБОД ШАҲРИДАГИ
«ОКТЯБРЬ» КИНОТЕАТРИДА
9 майда — Бригадада усталар етишмоқда.
10—15 майда — Мушоҳада.

АНГРЕН ШАҲРИДАГИ
«ДРУЖБА» КИНОТЕАТРИДА
9—13 майда — Мухтор Ашрафий.
24—27 майда — Октябрь анори таъми.

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИДАГИ
«СОЮЗ» КИНОТЕАТРИДА
9 майда — Озиқ-овқат программаси (Бир районнинг иш кунлари).
10—15 майда — Дўстлик кунлари (Японияда Ўзбекистон кунлари).

ОҲАНГАРОН ШАҲРИДАГИ
«ВОСХОД» КИНОТЕАТРИДА
14—18 майда — Косонсой қўшиғи.
19—20 майда — Шеърият боғи.
21—23 майда — Юз процент. Афсонами ёки ҳақиқат?

СПОРТ

А. КАРПОВ ЯККА ПЕШҚАДАМ

Лондонда давом этаётган халқаро турнирда шахмат бўйича жаҳон чемпиони А. Карпов В. Корчной (Швейцария) устидан ғалаба қозонди ва америкалик Я. Сейраван билан дуранг қилиб етти очко тўплади ва якка пешқадам бўлиб олди. У билан бирга қатнашаётган совет шахматчиси Л. Полугаевскийда 6,5 та очко бор.

ТОШКЕНТДА РЕКОРД ЎРНАТИЛДИ

Пойтахтимизда Сибирь, Узоқ Шарқ, Урал, Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон студентларининг универсиадаси бўлиб ўтди. Унда қарағандалик Сергей Засимович 2 метр 36 сантиметр баландликка сакраб, мамлакат рекордини ўрнатди. Шу билан бир вақтда 1980 йилда Герд Весиг (ГДР) томонидан ўрнатилган Европа рекордини қайтарди. Универсиадада қатнашган чирчиқлик Ольга Белкова 1 метр 93 сантиметр баландликка сакраб, яхши натижа кўрсатди.

ЧЕМПИОНЛАР ДАВРАСИДА

Ленинградда халқаро шашка бўйича СССР биринчилиги давом этмоқда. Унда жаҳоннинг тўрт марта чемпиони, хизмат кўрсатган спорт мастери Елена Михайловская, жаҳон чемпиони Елена Альтшуль, жаҳоннинг собиқ чемпиони Ольга Левина, СССР чемпиони Живиле Сакалаускайте каби машҳур спортчилар қатнашишмоқда.

Чемпионатда Низомий номли Тошкент давлат педагогика институтининг ўқитувчиси, СССР спорт мастери Озода Аҳмедова ҳам иштирок этаяпти. Ҳамшаҳримиз биринчи ўйинни бой бериб қўйди.

ЯНА МАҒЛУБИЯТ

«Пахтакор» навбатдаги ўйинни ўз майдонида Москванинг «Торпедо» командаси билан ўтказди. Футболчиларимиз дастлабки минутлардаёқ ўз дарвозаларидан тўп қўйиб юбориб, қийин аҳволга тушиб қолдилар. Ана шу тўп ўйин тақдирини ҳал қилди. «Пахтакор» яна мағлубиятга учради.

СССР чемпионатининг бу тур ўйинларида қуйидаги натижалар қайд этилди. «Спартак» (Москва) — ЦСКА — 1:1, «Шахтёр» — «Днепр» — 4:2, «Динамо» (Тбилиси) — «Металлист» — 1:0, «Нефтчи» — «Арарат» — 0:2, «Динамо» (Минск) — «Жальгирис» —3:0, СКА — «Зенит» — 2:1, «Динамо» (Киев) — «Черноморец» — 1:2, «Динамо» (Москва) — «Қайрат» — 1:1.

Ўйинлар календарига айрим ўзгартишлар киритилди. Ўнинчи тур учрашувлари 11 майдан 19 июнга, ўн учинчи тур эса 28 майдан 23 июнга кўчирилди.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /
Орган Ташкентского обкома Коммунистической партии Узбекистана и областного Совета народных депутатов

БИЗНИНГ АДРЕС:
700000. Тошкент – П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.

Р. 07229 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684 В. 1698. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12